

यडिसरणादि आराधना
संग्रहसूत्र.

कीमत — सदुपयोग.

જા. ક્ર.

આત્મસાધના સંગ્રહ.

(ચઉસરણુ, આઉર પચ્ચખખાણુ વિગેરે)

—૧૦૦૦૦—

ખરતરગચ્છીય શાંતમૂર્તિ શ્રી મોહન-
લાલજી મહારાજના પ્રશિષ્ય ગણિશ્રી
રત્નમુનિજી મહારાજના ઉપદેશથી
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર :

લીંબડીનિવાસી સંપ્રતિ કચ્છ સ્ટેટ રેલ્વે
મેનેજર રા. રા. કોઠારી શ્રાદ્ધવર્ધ
સૌભાગ્યચંદ ખીમચંદભાઈ
સ્વર્ગસ્થ સ્વમાતૃશ્રી લહેરીબાઈના
સ્મરણાર્થે. કચ્છ-ભુજ.

વીર સં. ૨૪૬૦] પ્રત ૨૦૦૦. [સંવત ૧૯૯૦.

કિંમત પાંચ-પાંચ.

નુકેમણિકા.

૧ નમો (અર્થ સાથે)	૧
૨ આકિર પરચખાણુ (, ,)	૩૬
૩ પાપપ્રતિઘાત અને ગુણુળીજ આધાન સૂત્ર (અર્થ સાથે)	૭૮
૪ ચતુર્ગતિજીવ ક્ષમાપણુકાનિ (, ,)	૯૬
૫ શ્રી આત્મભાવના (ભાષા)	૧૧૭
૬ ચાર શરણા	૧૨૯
૭ પદ્માવતી આરાધના	૧૩૧
૮ પર્યંતારાધના (ભાષા)	૧૬૬

શુદ્ધિપત્ર.

પૃષ્ઠ.	પંક્તિ.	અશુદ્ધિ.	શુદ્ધિ
૪	૨	પટિકમણં	પટિકમણં
૯	૯	મન	મને
૯	૧૬	અરિહંતાનું	અરિહંતોનું
૧૩	૨	બમહુમાળો	બહુમાળો
૨૧	૧૨	શરને	શરણ
૨૭	૧૨	રામજીએ	રાજીએ
૩૧	૪	અરિહંતોને	અરિહંતોને
૪૨	૧૨	છુદ	છુદં
૪૫	૨	અવેરનણં	અવેરમણં
૪૬	૧૪	નિષમ	નિષમ
૫૧	૮	સિદ્ધાને	સિદ્ધોને
૫૭	૧૧	અજીસુવે	અજીવેસુ
૫૮	૩	ઢવહિરં	ઢવહિ

૫૯	૮	લવી	લેવી
૮૧	૧૩	અવેઅક	અવેઅ
૮૨	૮	સાવજ્ઞ	સાવજ્ઞ
૮૪	૫	આચરિષ	આચરિષસુ
૧૦૦	૬	ભવેભાં	ભવેભાં
૧૦૦	૭	શાસ્ત્રથી	શાસ્ત્રથી
૧૦૩	૧૪	વિષ	વિષે
૧૦૪	૧૦	મરુલ્લજ	મરુલ્લજ
૧૦૬	૨	તેવિહુ	તેવિહુ
૧૨૨	૮	કેવળી	કેવળી
૧૨૫	૧૦	કેવળદર્શન	કેવળદર્શન
૧૨૯	૨	પ્રકાશિયા	પ્રકાશિયો
૧૩૩	૪	ધાવર	ધીવર
૧૪૩	૫	કોધ	કોધ
૧૪૬	૧૪	સુરવતું	પૂરવતું

અઉસરણ પયના.

(અર્થ સહિત)

(ત્રણ આયંબિલ કર્યા પછી આ સૂત્ર વાંચવું.)

સાવજ્જજોગવિરઈ, ઉક્તિતણ
ગુણવઓ અ પહિવત્તી । સ્વલિયસ્સ
નિંદણા વણ તિગિચ્છ ગુણધારણા
ચેવ ॥ ૧ ॥

પાપવ્યાપારથી નિવર્તવારૂપ સામાયક
નામે પહેલું આવશ્યક, ચોવીશ તીર્થ કરના
શુભોત્તું ઉત્પ્રીતન કરવારૂપ અઉવિસત્થો નામનું

૨

ખીજી આવશ્યક, ગુણવંત ગુરૂની વંદનારૂપ
 વંદનક નામનું ત્રીજી આવશ્યક, લાગેલા
 અતિચારરૂપ દોષની નિંદારૂપ પ્રતિક્રમણ
 નામનું ચોથું આવશ્યક, વ્રણચિકિત્સા-ભાવ'દા
 એટલે આત્માને ભારે દૂષણ લાગેલું તેને મટા-
 ડવારૂપ કાઠિસગ્ગ નામનું પાંચમું આવશ્યક
 અને ગુણને ધારણ કરવારૂપ પરચખાણ નામનું
 છઠું આવશ્યક એ છ આવશ્યક નિશ્ચે કરી
 કહેવાય છે. ૧

**ચારિત્તસ્સ વિસોહી, કીરઙ્
 સામાઙ્ગણ કિલ્લ ઇહયં । સાવજ્ઞેય-
 રજોગાણ, વજ્જણાસેવણત્તણ્ણો ॥૨॥**

આ જિનશાસનમાં સામાયિકવડે નિશ્ચે
 ચારિત્રની વિશુદ્ધ કરાય છે. તે સાવધયોગને
 ત્યાગ કરવાથી અને નિર્વધયોગને સેવવાથી
 થાય છે. ૨

૩

દંસણયારવિસોહી, ચઢવીસાય-
ત્થણ કિજ્જઈ ય । અચ્ચઠ્ઠુઅગુણ-
કિત્તણ-રૂવેણં જિણવરિંદાણં ॥૩॥

દર્શનાચારની વિશુદ્ધિ અઉવિસતથો (લો-
ગસ) વડે કરાય છે. તે જિનેશ્વર ભગવાનોના
અતિ અદ્ભુત ગુણના કીર્તનરૂપ ચોવીશે જિન-
ની સ્તુતિવડે થાય છે. ૩

નાણાઈઆ ઓ ગુણા, તસ્સંપન્ન-
પઢિવત્તિકરણાઓ । વંદણણં વિ-
હિણા, કીરઈ સોહી ય તેસિં તુ ॥૪॥

જ્ઞાનાદિક ગુણો તે જ્ઞાનાદિગુણસંપન્ન
ગુરુમહારાજની ભક્તિથી થાય છે, અને ગુરુ-
મહારાજની વિધિપૂર્વક વંદના કરવારૂપ ત્રીજા
વંદન નામના આવશ્યકે જ્ઞાનાદિક ગુણોની
શુદ્ધિ કરાય છે. ૪

૪

खलिअस्स य तेसि पुणो,
विहिणा जं निदणाइ पडिकमणं ।
तेण पडिकमणेणं, तेसिं पि य
कीरण सोही ॥ ५ ॥

વળી તે જ્ઞાનાદિક ગુણોની આશાતનાની
નિંદાદિક વિધિવડે કરવી તે પ્રતિકમણુ કહે-
વાય; તે પ્રતિકમણુવડે તે જ્ઞાનાદિક ગુણોની
શુદ્ધિ કરાય છે. ૫

चरणाइयाइयाणं, जहकमं वण-
तिगिच्छरूवेणं । पडिकमणासु-
द्धाणं, सोही तह काउस्सग्गेणं ॥ ६ ॥

ચારિત્રાદિકના અતિચારોની પ્રતિકમણુ-
વડે શુદ્ધિ ન થઈ હોય તેમની શુભડાના ઔષધ

૫

સરખા અનુક્રમે આવેલા પાંચમા કાઉસગ્ગ
નામના આવશ્યકવડે શુદ્ધિ થાય છે. ૬

ગુણધારણરૂવેણાં, પચ્ચરકાણેણ
તવહિચ્ચારસ્સ । વિરિચ્ચાયારસ્સ
પુણો, સઠ્ઠેહિ વિ કીરણ સોહી ॥૭॥

શુભુના ધારણ કરવારૂપ પચ્ચગાણે કરી
તપના અતિચારની અને વળી વીર્યાચારની સર્વ
આવશ્યકે કરી શુદ્ધિ કરાય છે. ૭

ગયવસહસીહઅભિસેચ-દામસ-
સિદિણયરં દ્વયં કુંભં । પડમસર-
સાગરવિમાણ-ભવણરયણુચ્ચયસિહિ
ચ ॥ ૮ ॥

હાથી, વૃષભ, ભાંડ, લક્ષ્મીઅભિષેક,
માળા, અંદ્રમા, સૂર્ય, ધ્વજા, કળશ, પદ્મસરો-

૬

વર, ક્ષીરસમુદ્ર, દેવગતિમાંથી આવેલા તીર્થ કરની માતા વિમાન, અને નરકમાંથી આવેલા તીર્થ કરની માતા ભવન દેખે, રત્નનો ઢગલો અને અગ્નિ-એ ચૌદ સ્વપન સર્વ તીર્થ કરોની માતા તેમને ગર્ભમાં આવતાં દેખે. ૮

**અમરિંદનરિંદમુણિંદ-વંદિયં વં-
દિતં મહાવીરં । કુસલાણુબંધિવંધુર-
મજ્ઞયણં કિત્તિહસ્સામિ ॥ ૯ ॥**

દેવતાના ઇન્દ્ર. ચક્રવર્તીરાજા અને મુની-શ્વરોથી વંદન કરાચોલા એવા મહાવીરસ્વા-મીને વંદન કરીને મોક્ષને પમાડનાર સુંદર અઉચરણુ નામનું અધ્યયન કહીશ. ૯

**ચતુસરણગમણ દુક્કડ-ગરિહા
સુકડાણુમોયણા ચેવ । એસ ગણો અ-
ણવરયં, કાયવ્વો કુસુલહેત્તિ ॥૧૦॥**

૭

ચાર શરણુ કરવાં, પાપકાર્યોની નિંદા
કરવી અને નિશ્ચયે સુકૃતની અનુમોદના કરવી.
આ ત્રણુ વસ્તુઓ ખાસ મોક્ષના કારણભૂત છે;
માટે તેની નિરંતર ઉપાસના કરવી. ૧૦

**અરિહંતસિદ્ધસાહુ, કેવલિકહિઓ
સુહાવહો ધમ્મો । એ ચરો ચરગઢ
હરણા સરણં લહઢ ધન્નો ॥ ૧૧ ॥**

અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ અને કેવળાએ
કહેલો સુખ આપનાર ધર્મ આ ચાર શરણુ
છે, તે ચાર ગાંતનો નાશ કરનાર છે અને તે
ભાગ્યશાળી પુરૂષને જ પ્રાપ્ત થાય છે. ૧૧

**અહ સો જિણ મત્તિમર-ચંછરંત-
રોમંચકંચુઅકરાલો । પહરિસપણડ-
મ્મીસં, સીસંમિ કયંજલી મણઢ ॥ ૧૨ ॥**

૧ મરુચ્છરંત.

૮

હવે તીર્થ કરની ભક્તિના સમૂહ કરી
ઉછળતાં રવાડાંરૂપ બખતર કરી ભયંકર એવો
તે પુરૂષ ધણા હર્ષ અને રનેહ સહિત મસ્તકને
વિષે બે હાથ જોડી આ પ્રમાણે કહે. ૧૨

રાગદ્વોસારીણં, હંતા કમ્મટ્ટગા-
ઇઅરિહંતા । વિસયકસાચારીણં,
અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૩ ॥

રાગ અને દ્વેષરૂપ વૈરિઓના હણનાર,
આઠ કર્માદિક શત્રુને સંહારનાર, અને વિષય-
કષાયોદ્ધરિપુઓનો નાશ કરનાર એવા અરિ-
હંત ભગવાનનું મને શરણુ હો. ૧૩

રાયસિરિમવકમિત્તા, તવચરણં
દુચ્ચરં અણુચરિત્તા । કેવલસિરિ-
મરહંતા, । અરિહંતા હંતુ મે સરણં
॥ ૧૪ ॥

રાજ્યલક્ષ્મીને ત્યાગ કરીને, દુષ્કરતપ
અને ચારિત્રને સેવીને કેવળજ્ઞાનરૂપ લક્ષ્મીને
યોગ્ય એવા અરિહંતાનું મને શરણુ હો. ૧૪

**થુહવંદણમરહંતા, અમરિંદન-
રિંદપૂઅમરહંતા । સાસયસુહમર-
હંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું ॥૧૫॥**

સ્તુતિ અને વંદન કરવા યોગ્ય, ઈદ્ર અને
ચક્રવીર્તની પૂજાને લાયક અને શાશ્વત સુખ
પામવાને યોગ્ય એવા અરિહંતાનું મને શરણુ
હો. ૧૫

**પરમણગયં મુણંતા, જોહંદમ-
હિંદજ્ઞાણમરહંતા । ધમ્મકહં અર-
હંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું ॥૧૬॥**

ખીજના મનમાં રહેલી વાતને જાણનારા
અને યોગીશ્વર તથા મહેન્દ્રને ધ્યાન કરવા
યોગ્ય એવા અરિહંતાનું મને શરણુ હો. ૧૬

૧૦

સઠ્ઠજિઆણમહિસં, અરહંતા
સઞ્ચવયણમરહંતા । બંમઠ્ઠવયમર-
હંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણં ॥૧૭॥

સર્વ જીવોની દયા પાળવી તેને યોગ્ય,
સત્ય વચનને યોગ્ય, વળી પ્રજ્ઞાચર્ય પાળવાને
યોગ્ય એવા અરિહંતોનું મને શરણુ હો. ૧૭

ઓસરણમવસરિત્તા, ચડતીસં
અઇસણ નિસેવિત્તા । ધમ્મકહં ચ
કેહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણં ॥૧૮॥

સમવસરણમાં બેસીને ચોત્રીશ અતિશયે
કરીને સહિત ધર્મકથાને કહેતા એવા અરિ-
હંતોનું મને શરણુ હો. ૧૮

❧ કહિત્તા.

૧૧

एगाइ गिराणगे, संदेहे देहिणं
समं छित्ता । तिहुअणमणुसासंता
अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १९ ॥

એક વચને કરીને પ્રાણીઓના અનેક
સંદેહોને એક કાળે છેદી નાખતા અને ત્રણ
જગતને શિક્ષા (ઉપદેશ) આપતા એવા
અરિહંત ભગવાનનું મને શરણુ હો. ૧૯

वयणामएण भुवणं, निव्वा-
वंता गुणेषु ठावंता । जिअत्तोअ-
मुद्धरंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं।२०।

પોતાના વચનામૃતવડે જગતને શાંતિ
પમાડતા અને ગુણોમાં સ્થાપતા, વળી જીવ-
લોકનો ઉદ્ધાર કરતા એવા અરિહંતોનું મને
શરણુ હો. ૨૦

अच्चब्भुअगुणवंते, नियजसस-

૧૨

સહરપેસાહિઅદિઅંતે । નિયયમણા-
ઈઅણંતે, પડિવન્નો સરણમરિહંતે ।૨૧।

અતિ અદ્ભુત ગુણવાળા, અને પોતાના
ચશરૂપ અંદરવડે સર્વ દિશાઓના અંતને
શોભાવ્યા છે એવા શાશ્વત અનાદિ અનંત-એવા
અરિહંતોનું શરણ મેં અંગીકાર કર્યું છે. ૨૧

ઉજ્જિયજરમરણાણં, સમત્તદુ-
રકત્તસત્તસરણાણં । તિહુઅણજણ-
સુહયાણં, અરિહંતાણં નમો તાણં ।૨૨।

જેમણે જરા અને મરણ તબ્યાં છે,
બધા દુઃખથી પીડાએલા પ્રાણીઓને જે શરણ
ભૂત છે, અને ત્રણ જગતના લોકને જે સુખ
આપનારા છે એવા તે અરિહંતોને મારો
નમસ્કાર હો. ૨૨

૧ પહાસિઅ.

૧૩

અરિહંતસરણમલસુદ્ધિ-લક્ષસુ-
વિસુદ્ધસિદ્ધવમહાણો । પણ્યસિર-
રહ્યકરકમલ-સેહરો સહરિસં મ-
ણઈ ॥ ૨૩ ॥

અરિહંતના શરણથી કર્મરૂપ મેલની
શુદ્ધિએ પામ્યું છે અને શુદ્ધ સિદ્ધમાં બહુ
માન જેણે એવો, અને તેથી નમેલા મસ્તક
ઉપર કયો છે હસ્તરૂપ કમળનો ડોડો જેણે
અર્થાત્ મસ્તકે અંગલી કરી છે જેણે એવો
હજીઓકર્મી જીવ હવે સહિત સિદ્ધતું શરણ
કહે. ૨૩

કમ્મટ્ઠરકય સિદ્ધા, સાહાવિઅ-
નાણદંસણસમિદ્ધા । સઠ્ઠલલલ્લિ-
સિદ્ધા, તે સિદ્ધાહંતુ મે સરણં ॥૨૪॥

૧૪

આઠ કર્મનો ક્ષય કરીને સિદ્ધ થએલા,
અને સ્વભાવિક જ્ઞાનદર્શનની સમૃદ્ધિવાળા, વળી
સર્વ અર્થની લબ્ધિઓ જેમને સિદ્ધ થઈ છે
એવા તે સિદ્ધોનું મને શરણ હો. ૨૪

**તિશ્રલોશ્રમતથયત્થા, પરમપય-
ત્થા અર્ચિતસામત્થા, । મંગલસિદ્ધપ
યત્થા, સિદ્ધા સરણં સુહપસત્થા ॥૨૫॥**

ત્રણ ભુવનના મથાળે રહેલા, અને પરમપદ
એટલે મોક્ષમાં રહેલા, વળી અચિંત્ય સામર્થ્ય-
વાળા અને મંગલભૂત સિદ્ધપદમાં રહેનાર, અને
અનંતસુખે કરી પ્રશસ્ત એવા સિદ્ધોનું મને
શરણ હો. ૨૫

**મૂલંકયપડિવસ્કા, અમૂઢલસ્કા
સજોગિપચ્ચસ્કા । સાહાવિશ્રત્તસુસ્કા,
સિદ્ધા સરણં પરમમુસ્કા ॥ ૨૬ ॥**

૧ મૂલુક્ષય.

૧૫

મૂળથી ઉખાડી નાખ્યા છે રાગદ્વેષરૂપ
શત્રુઓ જેમણે અને અમૂઢ લક્ષ્યવાળા, વળી
કેવળીઓ જેમને દેખી શકે છે એવા, સ્વભાવિક
સુખ જેમણે ગ્રહણ કર્યું છે એવા ઉત્કૃષ્ટ મોક્ષ-
વાળા સિદ્ધોત્તું મને શરણુ હો. ૨૬

પડિપિલ્હિત્રપડિણીઆ, સમગ્ગ-
જ્ઞાણગિદદ્દુભવવીઆ । જોઈસરસર-
ણીઆ, સિદ્ધા સરણં સમરણીયા
॥ ૨૭ ॥

જેમણે રાગાદિ શત્રુઓનો તિરસ્કાર કર્યો
છે, વળી જેમણે ભવરૂપખીજ સમગ્રધ્યાનરૂપ
અગ્નિએ ખાળ્યું છે એવા, અને યોગીશ્વરોએ
આશ્રય કરવા યોગ્ય તથા ભવ્ય પ્રાણીઓએ
સ્મરણ કરવા લાયક એવા સિદ્ધોત્તું મહને શરણુ
હો. ૨૭

૧૬

પાવિત્રપરમાણંદા, ગુણનીસંદા
 વિ દિન્નભવકંદા । લહુઈકયરવિચંદા,
 સિદ્ધા સરણં સ્વવિશ્રદંદા । ॥૨૮॥

આનંદ પમાડનાર અને ગુણના સારરૂપ,
 વળી જેમણે ભવરૂપ કંદનો નાશ કર્યો છે, અને
 કેવળજ્ઞાનના પ્રકાશવડે ચંદ્ર અને સૂર્યને થોડા
 પ્રભાવવાળા કરી દીધા છે, અને વળી જેમણે
 યુદ્ધ આદિ કલેશનો નાશ કર્યો છે એવા સિદ્ધોનું
 મને શરણુ હો. ૨૮

ઉવલદ્વપરમવંભા, દુલ્લહલંભા
 વિમુક્કસંરંભા । ભુવણધરધરણાલંભા,
 સિદ્ધા સરણં નિરાંરંભા ॥ ૨૯ ॥

પામ્યું છે ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન જેમને એવા, વળી
 મોક્ષરૂપ દુર્લાભ લાભ મેળવ્યો છે જેમણે એવા,

૧ વિભિન્ન.

૧૭

મૂકયા છે અનેક પ્રકારના સમારંભ જેમણે એવા
ત્રણભુવનરૂપ ઘરને ધારણ કરવામાં સ્તંભ સમાન
અને વળી આરંભ રહિત એવા સિદ્ધોત્તું મને
શરણ હો. ૨૯

**સિદ્ધસરણેણ નયવં-મહેઝસાહુ-
ગુણજણિઅઅણુરાઓ । મેઙ્ગિમિ-
લંતસુપસત્થમત્થઓ તત્થિમં મણ્ઙ
॥ ૩૦ ॥**

[સિદ્ધના શરણવડે નય અને બાર અંગરૂપ
પ્રદાનના કારણભૂત સાધુના ગુણોનો ઉપજ્યો છે
અનુરાગ જેને એવો ભવ્ય પ્રાણી પૃથ્વીને અડ-
ક્યું છે અતિ પ્રશસ્ત્ય મસ્તક જેતું એવો થઈ
ત્યાં આ રીતે કહે. ૩૦

**જિઅલોઅવંધુણો, કુગ્ગિસિંધુણો
પારગામહાભાગા । નાણાઙ્ગિહિં સિ-
વસુક્ક-સાહગા સાહુણો સરણં ॥૩૧॥**

૧૮

જીવલોકના ખંધુ અને કુગતિ શ્વમુદ્રના પાર
પામનાર, મહાભાગ્યવાળા એવા અને જ્ઞાનાદિકે
કરી મોક્ષમુખના સાધનાર સાધુઓનું મને
શરણુ હો. ૩૧

કેવલિણો પરમોહી, વિઝલમઈ
સુઅહરા જિણમયંમિ । આયરિય-
ઉવજ્ઞાયા, તે સઠ્ઠે સાહુણો સ-
રણં ॥ ૩૨ ॥

કેવળીઓ, પરમાવધિજ્ઞાનવાળા, વિપુલભતિ,
મનઃપર્યવશાની, શ્રુતધર તેમજ જિનમતને
વિષે રહેલા આચાર્યો અને ઉપાધ્યાયો તે સઠ્ઠે
સાધુઓનું મને શરણુ હો. ૩૨

ચડદસદસનવપુઠ્ઠી, દુવાલ-
સિક્કારસંગિણો જે શ્ર । જિણકપ્પા-

૧૯

હાલંદિશ્ર, પરિહારવિસુધ્ધિસાહૂ અ
॥ ૩૩ ॥

ચોદપૂર્વી, દશપૂર્વી અને નવપૂર્વી, અને
વળી બાર અંગ ધરનાર, અગિયાર અંગ
ધરનાર, જિનકદપા, યથાલંઢી, પારહારવિશુદ્ધિ-
ચારિત્રવાળા એવા સાધુઓનું મને શરણુ
હો. ૩૩

સ્ત્રીરાસવમહુશ્રાસવ, સંભિન્નસો-
અકુટ્તબુદ્ધી અ । ચારણવેડવિવપયા-
ણુસારિણો સાહુણો સરણં ॥ ૩૪ ॥

સ્ત્રીરાશ્રવ અને મધ્વાશ્રવ લખિધવાળા સંભિ-
ન્ન શ્રોતલખિધવાળા અને કોષ્ટબુદ્ધિવાળા, ચારણુ
મુનિયો, વૈકિયલખિધવાળા અને પદાનુસારી
લખિધવાળા સાધુઓનું મને શરણુ હો. ૩૪

ઉજ્જિયવદ્ગરવિરોહા, નિચ્ચમદો-

૨૦

હા પસંતમુહસોહા । અભિમયગુણ-
સંદોહા, હયમોહા સાહુણો સરણં
॥ ૩૫ ॥

તજ્યાં છે વૈરવરોધ જેમણે, હંમેશાં અ-
દ્રોહિ, અતિશય શાંત મુખની શોભાવાળા, બહુ-
માન કર્યું છે ગુણના સમૂહનું જેમણે એવા
અને હણ્યો છે મોહ જેમણે એવા સાધુઓનું
મને શરણુ હો. ૩ ૧

સ્વંડિઅસિણેહદામા, અકામ-
ધામા નિકામસુહકામા । સુપુરિસ-
મણાભિરામા, આયારામા મુણી
સરણં ॥ ૩૬ ॥

તોડયું છે સ્નેહરૂપ બંધન જેમણે, નિર્વિ-

૨૧

કારી સ્થાનમાં રહેનાર, નિર્વિકાર સુખના કામી,
સત્પુરુષોના મગને આનંદ કરનાર અને આત્મામાં
રમનાર મુનિઓનું મને શરણુ હો. ૩૬

મિલિહિઅવિસયકસાયા, ઉજ્જિ-
અઘરઘરણિસંગસુહસાયા । અકલિ-
અહરિસવિસાયા, સાહુ સરણં ગય-
પમાયા ॥ ૩૭ ॥

દૂર કર્યો છે વિષય અને કષાય જેમણે,
ત્યાગ કર્યો છે ઘર અને સ્ત્રીના સંગના સુખનો
સ્વાદ જેમણે, વળી નથી હર્ષ અને નથી
શોક જેમને એવા, અને ગયો છે પ્રભાદ
જેમનો એવા સાધુઓનું મને શરને હો. ૩૭

હિંસાદોસસુન્ના, કયકારુન્ના
સયંમુરુપ્પન્ના । અજરામરપહસુન્ના,
સાહુ સરણં સુકયપુન્ના ॥ ૩૮ ॥

૨૨

હિંસાદિક દોષે કરીને રહિત, કર્યો છે કર્-
ણાભાવ જેમણે એવા, સ્વયંભૂરમણસમુદ્ર જેવી
વિસ્તીર્ણ બુદ્ધિવાળા, જરા અને મરણ રહિત
મોક્ષમાર્ગમાં જનારા, અને અતિશય પુન્ય કર્યું
છે જેમણે એવા સાધુનું મહત્ત્વ શરણે હો. ૩૮

કામવિડંબણચુક્રા, કલિમલ-
મુક્રા વિમુક્કચોરિકા । પાવરયસુર-
યરિકા, સાહુગુણરયણચિન્ચિકા ।૩૯।

કામની વિડંબનાએ કરીને રહિત, પાપે
કરીને રહિત, વળી જેમણે ચોરીને ત્યાગ કર્યો છે
એવા, પાપરૂપ રજના કારણ એવા મૌથુનથી
રહિત અને સાધુના શુભરૂપ રતનની કાંતવાળા
એવા મુનિઓનું મન શરણે હો. ૩૯

સાહુત્તમુદ્દિઆ જં, આયરિયાઈ
તઓ અ તે સાહૂ । સાહુમણિણ
ગહિઆ, તમ્હા તે સાહુણો સરણં ।૪૦।

૨૩

જે માટે સાધુપણ્યામાં વિશેષ કરીને રહેલા
એવા આચાર્યાદિક છે, તે માટે તેઓ પણ સાધુ
કહેવાય. સાધુ કહેવાવડે તેમને ગ્રહણ કર્યા તે
માટે તે સાધુનું મને શરણ હો. ૪૦

પઢિવન્નસાહૂસરણો, સરણં કાઉં
પુણોવિ જિણધમ્મં । પહરિસરોમં-
ચપવં—ચકંચુઅંચિઅતણૂ ભણઈ
॥ ૪૧ ॥

સ્વીકાર્યું છે સાધુનું શરણ જેણે એવો તે
જીવ, વળી પણ જિનધર્મને શરણ કરવાને અતિ-
હર્ષથી થએલા રોમાંચના વિસ્તારરૂપ બખ્તરે
કરી શોભાયમાન શરીરવાળો આ રીતે કહે
છે. ૪૧

પવરસુકણ્હિ પત્તં, પત્તેહિવિ
નવરિ કેહિવિ ન પત્તં । તં કેવલિ-
પન્નત્તં, ધમ્મં સરણં પવન્નોહં ॥૪૨॥

૨૪

આત ઉત્કૃષ્ટ પુન્યોવડે પામેલો, વળી કેટ-
લાક ભાગ્યવાળા પુરૂષોએ પણ નહિ પામેલો
એવો કેવળી ભગવાને પ્રરૂપેડો ધર્મ તેને હું
શરણરૂપે અંગીકાર કરું છું. ૪૨

પત્તેણ અપત્તેણ ય, પત્તાણિ ય
જેણ નરસુરસુહાઈં । સુરકસુહં પુણ
પત્તેણ, નવરિ ધમ્મો સ મે સરણં ।૪૩।

જે ધર્મ પામે છતે વા અણપામે છતે
પણ જેણે માણસ અને દેવતાનાં સુખોને મેળવ્યાં,
તેમ છતાં પણ મોક્ષસુખ જે ધર્મવડે મેળવ્યું
તે ધર્મનું મારે શરણ હો. ૪૩

નિદ્વલિઅકલુસકમ્મો, કયસુ-
હજમ્મો સ્વલીકયઅહમ્મો । પમુહ-
પરિણામરમ્મો, સરણં મે હોઝ
જિણધમ્મો ॥ ૪૪ ॥

૪૫

અતિશય દબ્યાં છે મલીન કર્મ જેણે, કર્યો
છે શુભ જન્મ જેણે, દૂર કર્યો છે અધર્મ જેણે
આદિમાં અને પરિણામમાં સુંદર એવો જે જિન-
ધર્મ તેનું મને શરણુ હો. ૪૪

કાલત્તણ્વિ ન મયં, જમ્મણ-
જરમરણવાહિસયસમયં । અમયંવ
વહુમયં જિણ-મયં ચ સરણં પવ-
ન્નોહં ॥ ૪૫ ॥

ત્રણ કાળમાં પણ નહિ નાશ પામેલો, અને
જન્મ, જરા, મરણ અને સેંકડોગમે વ્યાધિને
શમાવનાર, અમૃતની પેઠે ઘણાને ઇષ્ટ એવા
જિનમતને હું શરણુરૂપે આંગીકાર કરું છું. ૪૫

પસમિથ્રકામપમોહં, દિટ્ઠાદિટ્ઠેસુ
ન કલિયવિરોહં । સિવસુહફલય-
મમોહં, ધમ્મં સરણં પવન્નોહં ॥૪૬॥

૨૬

વિશેષે શમાવ્યો છે:કામનો ઉન્માદ જેણે,
 દેખેલા અને નહિ દેખેલા પદાર્થોમાં નથી કર્યો
 વિરોધ જેણે, અને મોક્ષના સુખરૂપ ફલને
 આપનાર એવા અમોઘ એટલે સફળ ધર્મને
 હું શરણરૂપે અંગીકાર કરું છું. ૪૬

**નરયગઙ્ગમણરોહં, ગુણસંદોહં
 પવાઇનિસ્કોહં । નિહણિયવમ્મહજોહં
 ધમ્મં સરણં પવન્નોહં ॥ ૪૭ ॥**

નરકગતિના ગમનને રોકનાર, ગુણનો
 સમૂહ છે જેમાં એવો, અન્ય વાદિવડે ક્ષોભ
 કરવા યોગ્ય નહિ એવો, અને હુણ્યો છે
 કામરૂપ સુખટ જેણે એવો જે ધર્મ તે હું
 શરણરૂપે અંગીકાર કરું છું. ૪૭

**માસુરસુવન્નસુંદર-રયણાલંકા-
 રગારવમહઘં । નિહિમિવ દોગચ્ચહરં,
 ધમ્મં જિણદેસિઅં વંદે ॥ ૪૮ ॥**

૨૭

દેદીપ્યમાન, ઉત્તમ શબ્દોથી સ્તવાયેલો,
સુંદર રચનાએ શોભાવાળો, મોટાઇના કારણ-
ભૂત મહામૂલ્યવાળો, નિધાનની પેઠે અજ્ઞાન-
રૂપ દારિદ્રને હથુનાર એવા જિનેશ્વરોએ ઉપદે-
શેલા ધર્મને હું વંદન કરું છું. ૪૮

**ચતુસરણગમણસંચિત્ર-સુચરિ-
અરોમંચઅંચિત્રસરીરો । કયદુઃક-
ડગરિહાસુહ-કમ્મસ્કયેકંચિરો મ-
ણિ ॥ ૪૯ ॥**

આ ચાર શરણુ અંગીકાર કરવાવડે
એકહું કરેહું જે સુકૃત તેણે કરી થએલી વિક-
સ્વર રોમંગમણએ યુક્ત છે શરીર જેનું એવો,
અને કરેલાં પાપની નિંદાએ કરીને અશુભ
કર્મના ક્ષયને ઇચ્છતો એવો જીવ આ પ્રમાણે
કહે છે. ૪૯

૧ ગરિહાસુહ, ૨ હકમ્મસ્વય.

૧૮

इहभविश्रमन्नभविअं, मिच्छ-
त्तपवत्तणं जमहिगरणं । जिणपव-
यणपडिकुटं, दुटं गरिहामि तं पावं
॥ ५० ॥

આ ભવમાં કરેલું અને પરભવમાં કરેલું
મિથ્યાત્વના પ્રવર્તનરૂપ જે અધિકરણ, જિન-
શાસનમાં નિષેધેલું એવું તે દુષ્ટ પાપ તેને હું
ગર્હુ છું, એટલે શુરની સાક્ષીએ નિંદુ છું. ૫૦

मिच्छत्ततमंधेणं, अरिहंताइसु
अवन्नवयणं जं । अन्नाणेण विर-
इअं, इन्हि गरिहामि तं पावं ॥५१॥

મિથ્યાત્વરૂપ અંધારાએ-અંધ થએલાએ
અરિહંતાદિકમાં જે અવર્ણવાદ અજ્ઞાને કરીને
વિશેષ કયો હોય તે પાપને હમણાં હું ગર્હુ છું-
નિંદુ છું ૫૧

૨૯

સુઅધમ્મસંઘસાહુસુ, પાવં પહિ-
ણીઅયાઈ જં રહિઅં । અન્નેસુ અ
પાવેસુ ય, ઇન્હિં ગરિહામિ તં પાવં ॥૫૨॥

શુદ્ધધર્મ, સંઘ અને સાધુઓમાં શત્રુ-
પણાએ જે પાપ કયું હોય તે, અને અન્ય
પાપસ્થાનકોમાં જે પાપ લાગ્યું હોય તેને હમણાં
હું ગંદું છું ૫૨

અન્નેસુ અ જીવેસુ ય, મિત્તીકરુ-
ણાઈગોઅરેસુ કયં । પરિઆવણાઈ
દુક્ખં, ઇન્હિં ગરિહામિ તં પાવં ॥૫૩॥

ખીન્ન પણ મૈત્રી-કરુણાદિકના વિષય, એવા
જીવોમાં પરિતાપનાદિક દુઃખ ઉપજાવ્યું હોય
તે પાપને હું હમણાં નિંદુ છું. ૫૩

જં મળવવયકાણ્હિં, કયકારિઅ-

૩૦

અણુમદ્દર્હિ આયરિશ્ચં । ધમ્મવિરુ-
દ્ધમસુદ્ધં, સબ્બં ગરિહામિ તં પાવં
॥ ૫૪ ॥

જે મન, વચન અને કાયાએ કરી કરવા,
કરાવવા અને અનુભોદવા વડે આચરેલું એવું
ધર્મથી વિરુદ્ધ અને અશુદ્ધ એવું સર્વ પાપ તેને
હું નિંદું છું ૫૪

અહ સો દુક્કડગરિહા—દલિત-
કડદુક્કડો ફુડં મણદ્ । સુકડા-
પુરાયસમુદ્દન્ન—પુન્નપુલયંકુરકરાલો
॥ ૫૫ ॥

હવે દુષ્કૃતની નિંદાથી દબ્યું છે ઉત્કૃષ્ટ
પાપકર્મ જેણે એવો અને સુકૃતનો જે રાગ
તેથી થયેલી પવિત્ર વિકસ્વર રોમરામજીએ સહિ-
ત એવો તે જીવ પ્રગટ નીચે પ્રમાણે કહેછે. ૫૫

૩૧

અરિહંતં અરિહંતેસુ, જં ચ સિદ્ધ-
ત્તણં ચ સિદ્ધેસુ । આચારં આચરિણ,
ઉવજ્ઞાયત્તં ઉવજ્ઞાણ ॥ ૫૬ ॥

અરિહંતોનો વિષે અરિહંતપણું અને
સિદ્ધોને વિષે વળી જે સિદ્ધપણું, આચાર્યમાં
જે આચાર અને ઉપાધ્યાયમાં ઉપાધ્યાયપણું ૫૬

સાહૂણ સાહુચરિત્રં, દેસવિરહં ચ
સાવયજણાણં । અણુમન્ને સઠ્ઠેસિં,
સમ્મત્તં સમ્મદિટ્ઠીણં ॥ ૫૭ ॥

સાધુઓનું જે ઉત્તમ ચારિત્ર, અને શ્રાવક
લોકોનું દેશવિરતિપણું, અને સમક્ષિતદષ્ટિનું
સમક્ષિત એ સર્વને હું અનુમોહું છું. ૫૭

૧ અરિહંત ? ૨ એસુ ઉવજ્ઞાયત્તં, સુજ્ઞાયત્તં ?

૩૨

અહવા સઠવં ચિય વીઞ્ઞ-રાય-
વચણાણુસારિ જં સુકઢં । કાલત્ત-
ણ્ણિ તિવિહં, અણુમોણ્ણમો તયં
સઠવં ॥ ૫૮ ॥

અથવા વીતરાગ વચનને અનુસારે જે સર્વ
સુકૃત ત્રણે કાળમાં કર્યું હોય તે ત્રણે પ્રકારે
(મન, વચન અને કાયાએ કરી) અનુભોદીએ
છીએ. ૫૮

સુહપરિણામો નિચ્છં, ચત્તસરણ-
ગમાઈ આયરં જીવો । કુસલપયડીઝ
બંધઈ, વદ્ધાઝ સુહાણુબંધાઝ ॥ ૫૯ ॥

નિરંતર શુભ પરિણામવાળો જીવ ચાર
શરણની પ્રાપ્તિ આદિને આચરતો પુન્યપ્રકૃતિ-
ઓને ખાંધે છે, અને (અશુભ) ખાંધેલીને
શુભ અનુબંધવાળી કરે છે. ૫૯

૩૩

મંદણુભાવા બદ્ધા, તિવ્રણુભા-
વાઝ કુણઈ તા ચેવ । અસુહાઝ નિર-
ણુબંધાઝ, કુણઈ તિવ્વાઝ મંદાઓ
॥ ૬૦ ॥

જે (શુભ) મંદ રસવાળી બાંધી હોય
તેને તીવ્ર રસવાળી કરે છે, અને અશુભ (મંદ
રસવાળી) ને અનુબંધ રહિત કરે છે, અને
તીવ્ર રસવાળી (જે અશુભ) તેને મંદ રસ-
વાળી કરે છે. ૬૦

તા ઇયં કાયવ્વં, બુદ્ધેહિ નિચ્ચંપિ
સંકિલેસંમિ । હોઈ તિકાલં સમ્મં,
અસંકિલેસંમિ સુકયફલં ॥ ૬૧ ॥

તે માટે પંડિતોએ હુમેશાં સંકલેશમાં
(રોગાદિ કારણમાં) એ કરવું, અસંકલેશપણમાં

૩૪

ત્રણ કાળ રૂડી પેરે કયું છતું સુકૃત કળ (પુન્યા-
નુબંધી પુન્ય) વાળું થાય છે. ૬૧

**ચરગો જિણધમ્મો, ન કઓ
ચરંગસરણમવિ ન કયં । ચરંગ
ભવંછેઓ, ન કઓ હા હારિઓ
જમ્મો ॥ ૬૨ ॥**

જેણે (દાન, શિયળ, તપ અને ભાવરૂપ)
આર અંગવાળો શ્રીજિનધર્મ ન કર્યો, જેણે
(અરિહંતાદિ) આર પ્રકારનું શરણ ન કયું,
તેમજ જેણે આર ગતિરૂપ સંસારનો છેદ ન
કર્યો, તે ખરેખર ! મનુષ્યજન્મ હારી ગયો. ૬૨

**इय जीवपमायमहारि, वीरभ-
इंतमेयमज्झयणं । झाएसु तिसंझ-**

१ भवुच्छेओ.

૩૫

મવંજ્ઞકારણં નિવ્વુડ્ઙસુહાણં ॥૬૩॥

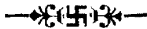
॥ હય ચડસરણપદ્ધત્તયં સમત્તં ॥

આ રીતે હે જીવ ! પ્રમાદરૂપ મ્હોટા શત્રુને
જીતનાર, મોક્ષ પમાડનાર અને મોક્ષના સુખોનું
અવધેય કારણભૂત એવા આ અધ્યયનનું ત્રણ
સાંધ્યાએ ધ્યાન કર. ૬૩.

શ્રી ચડસરણ પદ્યત્રય સમાપ્ત.

આઉરપચ્ચખખાણુ પયત્રા (અર્થ સાથે)

(ત્રણ આય'ખીલ કર્યા પછી આ સૂત્ર વાંચવું.)

વેસિક્કવેસવિરઞ્ચો, સમ્મદિટ્ઠી
મરિજ્જ જો જીવો । તં હોઙ્ગ બાલપંડિ-
ય-મરણં જિણસાસણે મણિપં ॥૧॥

છ કાયની હિંસામાંથી દેશ જે તસહિંસા,
તેનો એક દેશ જે મારવાની બુદ્ધિએ નિરપ-
રાધી જીવની નિરપેક્ષપણે હિંસા, તેથી તથા
બૂઠું બોલવાદિકથી નિવૃત્તિ પામ્યો છતો, જે
સમકિતદૃષ્ટિ જીવ મરે તે મરણને જિનથા-
સનને વિષે પાંચ મરણમાંનું બાળપંડિત મરણ
કહેલું છે. ૧

૩૭

પંચ ય અણુવ્વયાઈં, સત્ત ઉ
સિસ્કાઉ દેસજઢધમ્મો । સઠ્ઠેણવ
દેસેણ વ, તેણ જુઓ હોઈ દેસજઈં ।૨।

જિનશાસનમાં સર્વવિરતિ દેશવિરતિ એ
એ પ્રકારનો ધર્મ કહ્યો છે, તેમાં સર્વવિરતિને
પાંચ મહાવ્રત કહ્યાં છે, અને દેશવિરતિને પાંચ
અણુવ્રતો અને સાત શિક્ષાવ્રતો મળી શ્રાવકોના
બાર વ્રત કહ્યાં છે. તે (શ્રાવકના) સર્વ વ્રતોએ
અથવા એક-એ આદિ વ્રતરૂપ તેના દેશે કરીને
જીવ દેશવિરતિ હોય. ૨

પાણવહમુસાવાણ, અદત્તપર-
દારનિયમણેહિં ચ । અપરિમિદ્ધચ્છા-
ઓવિ ય, અણુવ્વયાઈ વિરમણાઈં ।૩।

પ્રાણીનો વધ, જૂઠું બોલવું, અદત્તાહાર
(ચોરી) અને પરસ્ત્રીનો નિયમ કરવાવડે કરીને

૩૮

તેમજ વળી પરિભાણ રહિત ઇચ્છાથકી નિયમ
કહેવાવડે પાંચ અણુવ્રતો (નિયમો) થાય છે. ૩

જં ચ દિસાવેરમણં, અણત્થદં-
ડાઓ જં ચ વેરમણં । દેસાવગાસિયં-
પિય, ગુણઠ્ઠયાઈં ભવે તાઈં ॥ ૪ ॥

દિગ્ગવિરમણવ્રત, અનર્થદંડ થકી જે નિવ
ર્તવું તે અનર્થદંડવિરમણ, અને દેશાવગાસિક
તે ત્રણ ગુણુવ્રતો કહેવાય છે. ૪

ભોગાણં પરિસંખા, સામાઙ્ગ્ય
અતિહિસંવિભાગો ય । પોસહવિહી ડ
સઠ્ઠો, ચડરો સિસ્કાડ વુત્તાઓ । ૫ ।

લોગોપલોગનું પરિભાણ, સામાયિક, અતિ-
થિસ વિભાગ અને પોષધવિધિ એ ચાર શિક્ષા-
વ્રત કહેલાં છે. ૫

૩૯

આસુકારે મરણે, અચ્છિન્નાય ય
જીવિયાસાણે । નાણહિ વા અસુકો,
પચ્છિમસંલેહણમકિચ્ચા ॥ ૬ ॥

આલોડય નિસ્સહો, સઘરે ચેવા-
રુહિત્તુસંથારં । જડ મરડ દેસવિરઓ,
તં વુત્તં બાલપંડિશ્રયં ॥ ૭ ॥

ઉતાવળું મરણ થયે છે, અને જીવિત-
વ્યની આશા નહિ તુટયે છે, અથવા સ્વજનોએ
સંલેખના કરવાની રજા નહિ આપ્યે છે
છેવટની સંલેખના કર્યા વિના, શબ્દ રહિત છતો
પાપ આજોવીને અને પોતાના ઘરને વિષે નિશ્ચે
સંથારા ઉપર ચઢીને જો દેશવિરતિ છતો મરણ
પામે તો તે બાળપંડિત મરણ કહેવાય. ૬-૭

જો ભક્તપરિન્નાય, ઉવક્કમો વિ-

૪૦

ત્થરેણ નિદિદ્ધો । સો ચેવ બાલપં-
ડિય-મરણે નેઝો જહાજુગં ॥ ૮ ॥

જે વિધિ ભક્તપરિજ્ઞા નામના પયજ્ઞામાં
વિસ્તારથી બતાવેલો છે, તે નકી બાળપંડિત
મરણને વિષે યથાયોગ્ય જાણવો. ૮

વેમાણિણસુ કપ્પો-વગેસુ નિય-
મેણ તસ્સ ઉવવાઓ । નિયમા સિ-
જ્ઞાહ ઉક્કો-સણ્ણ સો સત્તમંમિ
ભવે ॥ ૯ ॥

વૈમાનિક દેવલોકના બાર દેવલોકને વિષે
નિશ્ચય કરીને તેની ઉત્પત્તિ થાય છે, અને તે
ઉત્કૃષ્ટથી નિશ્ચય કરી સાતમા ભવને વિષે સિદ્ધ
થાય છે. ૯

इय बालपंडियं होइ, मरणमरि-
हंतसासणे दिहं । इत्तो पंडियपंडि-

૪૧

ય-મરણં વુચ્છં સમાસેણં ॥ ૧૦ ॥

જિનશાસનને વિષે આ પ્રમાણે બાળપંડિ-
તમરણુ કહેલું. હવે હે પંડિત! પંડિતમરણુ કેને
કહેવું તે સંક્ષેપે કરીને કહું છું. ૧૦

इच्छामि भंते उत्तमद्वं पडिक्क-
मामि । अइयं पडिक्कमामि । अ-
णागयं पडिक्कमामि । पच्चुप्पन्नं
पडिक्कमामि । कयं पडिक्कमामि ।
कारियं पडिक्कमामि । अणुमेइयं
पडिक्कमामि । मिच्छत्तं पांडक्कमामि ।
असंजमं पडिक्कमामि । कसायं प-
डिक्कमामि । पावपश्रोगं पडिक्क-
मामि । मिच्छादंसणपरिणामेसु

४१

वा । इहलोगेसु वा । परलोगेसु वा ।
 सच्चित्तेसु वा । अचित्तेसु वा । पंचसु
 इन्द्रियत्थेसु वा । अन्नाणंज्ञाणे ॥१॥
 अणायारंज्ञाणे ॥२॥ कुदंसणंज्ञाणे
 ॥३॥ कोहंज्ञाणे ॥४॥ माणंज्ञाणे ॥५॥
 मायंज्ञाणे ॥ ६ ॥ लोहंज्ञाणे ॥७॥
 रागंज्ञाणे ॥ ८ ॥ दोसंज्ञाणे ॥ ९ ॥
 मोहंज्ञाणे ॥१०॥ इच्छंज्ञाणे ॥११॥
 मिच्छंज्ञाणे ॥१२॥ सुच्छंज्ञाणे ॥१३॥
 संकंज्ञाणे ॥१४॥ कंखंज्ञाणे ॥१५॥
 गेहिंज्ञाणे ॥१६॥ आसंज्ञाणे ॥१७॥
 तन्हंज्ञाणे ॥१८॥ छुहंज्ञाणे ॥१९॥
 पंथंज्ञाणे ॥२०॥ पंथाणंज्ञाणे ॥२१॥

४३

निहंझाणे ॥२२॥ नियाणंझाणे ॥२३॥
 नेहंझाणे ॥२४॥ कामंझाणे ॥२५॥
 कलुसंझाणे ॥ २६ ॥ कलहंझाणे
 ॥ २७ ॥ जुज्झंझाणे ॥ २८ ॥ निजु-
 ज्झंझाणे ॥ २९ ॥ संगंझाणे ॥३०॥
 संगहंझाणे ॥ ३१ ॥ ववहारंझाणे
 ३२ ॥ कयविककयंझाणे ॥ ३३ ॥
 अणत्थदंडंझाणे ॥ ३४ ॥ आभोगं-
 झाणे ॥ ३५ ॥ आणाभोगंझाणे
 ॥३६॥ आणाइल्लंझाणे ॥ ३७ ॥
 वेरंझाणे ॥ ३८ ॥ वियक्कंझाणे
 ॥ ३९ ॥ हिंसंझाणे ॥ ४० ॥ हासं-

४४

ज्ञाणे ॥ ४१ ॥ पहासंज्ञाणे ॥ ४२ ॥
 पञ्चो संज्ञाणे ॥ ४३ ॥ फरुसंज्ञाणे
 ॥ ४४ ॥ भयंज्ञाणे ॥ ४५ ॥ रुवंज्ञाणे
 ॥ ४६ ॥ अप्पपसंसंज्ञाणे ॥ ४७ ॥
 परनिदंज्ञाणे ॥ ४८ ॥ परगरिहं-
 ज्ञाणे ॥ ४९ ॥ परिग्गहंज्ञाणे
 ॥ ५० ॥ परपरिवायंज्ञाणे ॥ ५१ ॥
 परदूसणंज्ञाणे ॥ ५२ ॥ आरंभंज्ञाणे
 ॥ ५३ ॥ संरंभंज्ञाणे ॥ ५४ ॥ पा-
 वाणुमोयणंज्ञाणे ॥ ५५ ॥ अहिग-
 रणंज्ञाणे ॥ ५६ ॥ असमाहिमर-
 णंज्ञाणे ॥ ५७ ॥ कम्मोदयपच्च-
 यंज्ञाणे ॥ ५८ ॥ इढिगारवंज्ञाणे

૪૫

॥ ૫૯ ॥ રસગારવંદ્જાણે ॥ ૬૦ ॥
 સાયાગારવંદ્જાણે ॥ ૬૧ ॥ શ્રવેરન-
 ગંદ્જાણે ॥ ૬૨ ॥ અમુત્તિમરણં-
 દ્જાણે ॥ ૬૩ ॥

હે ભગવંત ! અનશન માટે સામાન્યપણે
 પાપવ્યાપાર પડિઠ્ઠમું છું, ગઈવળતનાને પડિ-
 ઠ્ઠમું છું, ભવિષ્યમાં થવાનાને પડિઠ્ઠમું છું,
 વર્તમાનકાળના પાપને હું પડિઠ્ઠમું છું, કરેલા
 પાપને પડિઠ્ઠમું છું, કરાવેલા પાપને પડિઠ્ઠમું
 છું, અનુભોદેલા પાપને પડિઠ્ઠમું છું, મિથ્યાત્વને
 પડિઠ્ઠમું છું, અવિરતિને પડિઠ્ઠમું છું, કષા-
 યને પડિઠ્ઠમું છું, પાપવ્યાપારને પડિઠ્ઠમું છું,
 મિથ્યાદર્શન પરિણામને વિષે, આ લોકને વિષે,
 પરલોકને વિષે, સચિત્તને વિષે, અચિત્તને વિષે,
 પાંચ ઇન્દ્રિઓના વિષયને વિષે, અજ્ઞાન સાઈં
 એમ ચિંતવે છતે, ખોટા આચાર ચિંતવે છતે,

૪૬

ઔદ્ધાત્તિક દર્શન સારૂં એમ ચિંતવે છતે, ક્રોધ-
 વશ થઈ ચિંતવે છતે, માનવશ થઈ ચિંતવે
 છતે, માયાવશ થઈ ચિંતવે છતે, લોભવશ થઈ
 ચિંતવે છતે, રાગને વશ થઈ ચિંતવે છતે,
 દ્વેષને વશ થઈ ચિંતવે છતે, અજ્ઞાનને વશ
 થઈ ચિંતવે છતે, પુદ્ગલ પદાર્થો અને યશ
 આદિકની ઇચ્છાને વશ થઈ ચિંતવે છતે,
 મિથ્યાદષ્ટિપણે ચિંતવે છતે, મુર્છાવશ થઈ
 ચિંતવે છતે, સંશયથકી ચિંતવે છતે, અન્ય
 મતની વાંચ્છાએ કરી ચિંતવે છતે, ઘર વિષે
 ચિંતવે છતે, ખીજાની વસ્તુ પામવાની વાંછા
 થકી ચિંતવે છતે, તરસ લાગવાથી ચિંતવે છતે,
 ભુખ લાગવાથી ચિંતવે છતે, સામાન્ય માર્ગમાં
 ચાલવા છતાં ચિંતવે છતે, નિષમ માર્ગમાં
 ચાલવા છતાં ચિંતવે છતે, નદ્રામાં ચિંતવે
 છતે, નિયાણું ચિંતવે છતે, સ્નેહવશે ચિંતવે
 છતે વિકારના વશે ચિંતવે છતે, ચિત્તના
 ડોહોલાણુથકી ચિંતવે છતે, કલેશ કરાવવા

૪૭

ચિંતવે છતે, સામાન્ય યુદ્ધને વિષે ચિંતવે
 છતે, મહાયુદ્ધને વિષે ચિંતવે છતે, સંગ
 ચિંતવે છતે, સંગ્રહ ચિંતવે છતે, રાજસભામાં
 ન્યાય કરાવવા ચિંતવે છતે, ખરીદ કરવા
 વેચવા માટે ચિંતવે છતે, અનર્થદંડ ચિંતવે
 છતે, ઉપયોગ સહિત ચિંતવે છતે, અનુપયોગે
 ચિંતવે છતે, માથે દેવું હોય તેના વશ ચિંતવે
 છતે, વૈર ચિંતવે છતે, તર્કવિતર્ક ચિંતવે છતે,
 હિંસા ચિંતવે છતે, હાસ્યના વશ થઈ ચિંતવે
 છતે, અતિહાસ્યના વશ થઈ ચિંતવે છતે, અંતિ
 રાષે કરી ચિંતવે છતે, કઠોર પાપકર્મ ચિંતવે
 છતે, ભય ચિંતવે છતે, રૂપ ચિંતવે છતે, પો-
 તાની પ્રશંસા ચિંતવે છતે, ખીજની નિંદા
 કરતા ચિંતવે છતે, ખીજની ગર્હ કરતાં ચિંતવે
 છતે, ધનાદિક પરિગ્રહ મેળવવાને ચિંતવે છતે,
 ખીજને કલેશ આપવાનું ચિંતવે છતે, ખીજને
 માથે પોતાનું દૂષણ ચઢાવવા ચિંતવે છતે, આ-
 રંભ ચિંતવે છતે, વિષયના તીવ્ર અભિલાષથી

૪૯

ચિંતવે છતે, પાપકાર્યના અનુમોદવારૂપ
 ચિંતવે છતે, જીવહિંસાના સાધનોને મેળવ-
 વાનું ચિંતવે છતે, અસમાધિએ મરવું એમ
 ચિંતવે છતે, ગાઢ કર્મના ઉદયથકી ચિંતવે
 છતે, ઋદ્ધિના અભિમાને કરી ચિંતવે છતે,
 સારા ભોજનના અભિમાને કરી ચિંતવે છતે,
 સુખના અભિમાને કરી ચિંતવે છતે, અવિરતિ
 સારી એમ ચિંતવે છતે, સંસારસુખના અભિ-
 લાષ સહિત મરણ કરતાં ચિંતવે છતે—

પસુત્તસ્સ વા । પડિબુદ્ધસ્સ
 વા । જો મે કોઈ દેવસિઓ રાઈ-
 ઓ ઉત્તમદ્દે અઈકમો વઈકમ્મો
 અઈયારો અણાયારો તસ્સ મિચ્છામિ

દિવસ સંબંધી અથવા રાત્રિ સંબંધી સુતાં
 છતાં અથવા જાગતાં છતાં કેઈપણ અતિક્રમ
 વ્યતિક્રમ, અતિચાર, અનાચાર લાગ્યો હોય
 તેનો મને મિચ્છામિ દુકકકડં હો.

૪૯

દુક્કડં ॥ એસ કરેમિ પણામં, જિણ-
વરવસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ । સેસાણં
ચ જિણાણં, સગણહરાણં ચ
સઠ્ઠેસિં ॥ ૧૧ ॥

જિનેને વિષે વૃષભ સમાન એવા વર્ધમાન-
સ્વામીને, વળી ગણધરો સહિત બાકીના સર્વે
તીર્થંકરોને હું નમસ્કાર કરું છું. ૧૧

સઠ્ઠં પાણારંભં, પચ્ચરકામિ-
ત્તિ અલિયવયણં ચ । સઠ્ઠમદિ-
ન્નાદાણં, મેહુન્નં પરિગ્ગહં ચેવ ॥૧૨॥

આ પ્રકારે સર્વ પ્રાણીઓના આરંભને,
અલીક (અસત્ય) વચનને, સર્વ અદત્તાદાન
(ચોરી)ને, મૈથુન (શીસમાગમ) અને પરિ-
ગ્રહને હું પચ્ચખ્ખું છું. ૧૨

સમ્મં મે સઠ્ઠભૂણસુ, વેરં મજ્ઝ

૫૦

ન કેણઈ । આસાઓ વોસિરિત્તાણં,
સમાહિમણુપાલણ ॥ ૧૩ ॥

મહારે સર્વે પ્રાણીઓ વિષે મિત્રપણું છે,
કાઇની સાથે મહારે વૈર નથી, સર્વે વાંછાઓને
ત્યાગી દઇને હું હવે સમાધિ રાખું છું. ૧૩

સઠ્ઠં ચાહારવિહિં, સન્નાઓ
ગારવે કસાણ ય । સઠ્ઠં ચેવ મમત્તં,
ચણ્મિ સઠ્ઠં સ્વમાવેમિ ॥ ૧૪ ॥

સર્વ પ્રકારના આહારનો, સંસારનો,
ગારવોનો અને સર્વ કષાયનો તેમજ સર્વ મમ-
તાનો હું ત્યાગ કરું છું. સર્વેને હું ખમાવું છું. ૧૪

હુજ્જા ઇમંમિ સમણ, ઉવક્રમો
જીવિશ્રસ્સ જઈ મજ્ઝં । એયં પચ્ચ-
સ્કાણં, વિઉલા આરાહણા હોડા ॥ ૧૫ ॥

૫૧

જો મહાત્મા જીવિતવ્યનો ઉપક્રમ (આયુષ્યનો નાશ) આ અવસરમાં હોય તો આ પચ્ચખખાણુ અને વિસ્તારવાળી આરાધના થાઓ. ૧૫

સઠ્ઠદુસ્કપહીણાણં, સિદ્ધાણં
અરહન્નો નમો । સદ્દહે જિણપન્નત્તં,
પચ્ચસ્કામિ ચ પાવગં ॥ ૧૬ ॥

સર્વ દુઃખ ક્ષય થયાં છે જેમનાં એવા સિદ્ધાને, અરિહંતને નમસ્કાર હો. જિનેશ્વરોએ કહેલું તત્ત્વ હું સદ્દહું છું અને પાપકર્મને પચ્ચખખું છું. ૧૬

નમુત્થુ ધુઅપાવાણં, સિદ્ધાણં
ચ મહેસિણં । સંથારં પડિવજ્જામિ,
જહા કેવલિદેસિયં ॥ ૧૭ ॥

જેમનાં પાપ ક્ષય થયાં છે એવા સિદ્ધોને તથા મહાક્રુષિઓને નમસ્કાર હો. જેવો કેવ-

૫૨

ળીએ બતાવ્યો છે તેવો સંધારો હું અંગીકાર
કરું છું. ૧૭

જં કિંચિવિ દુચ્ચરિયં, તં સઠ્ઠં
વોસિરામિ તિવિહેણં । સામાઙ્યં
ચ તિવિહં, કરેમિ સઠ્ઠં નિરાગારં
॥ ૧૮ ॥

જે કંઈપણ ખોટું આચર્યું હોય તે સર્વને
મન, વચન, કાયાએ કરીને હું વોસિરાવું છું.
વળી સર્વ આગાર રહિત (જ્ઞાન, શ્રદ્ધા અને
ક્રિયારૂપ) ત્રણ પ્રકારનું સામાયિક કરું છું. ૧૮

વજ્ઞં અઢિંભતરં ઉવહિં, સરી-
રાઙ્ગ સમોયણં । મણસા વયકાણ્હિં,
સઠ્ઠં ભાવેણ વોસિરે ॥ ૧૯ ॥

બાહ્ય-અભ્યંતર, ઉપાધિ, શરીરાદિ ભોજન
સહિતને મન, વચન, કાયાએ કરીને ભાવથી
વોસિરાવું છું. ૧૯

૫૩

સઠવં પાણારંભં, પચ્ચસ્કામિત્તિ
અલિયવયણં ચ । સઠવમદિન્નાદાણં,
મેહુન્નં પરિગ્ગહં ચેવ ॥ ૨૦ ॥

આ પ્રમાણે સર્વે પ્રાણીઓના આરંભને,
અલિક (અસત્ય) વચનને, સર્વ અદત્તાદાન
(ચોરી)ને, મૈથુન (સ્ત્રીસમાગમ) અને પરિ-
ગ્રહને પચ્ચક્ખું છું. ૨૦

સમ્મં મે સઠવભૂણસુ, વેરં
મજ્ઞ ન કેણઇ । આસાઓ વોસિ-
રિત્તાણં, સમાહિમણુપાલણ ॥ ૨૧ ॥

મારે સર્વે પ્રાણીઓ વિષે મિત્રપણું છે,
કેાઇની સાથે મારે વૈર નથી, સર્વે વાંચ્છાઓને
ત્યાગી દઇને હું સમાધિ રાખું છું. ૨૧

રાગં બંધં પઓસં ચ, હરિસં

૫૪

દીણભાવયં । ઉસ્સુગત્તં ભયં સોગં,
રહં અરહં ચ વોસિરે ॥ ૨૨ ॥

(આત્માને) બંધનના કારણબૂત એવા
રાગ તથા દ્વેષને, હુર્ષને, રાંકપણાને, અવળ-
પણાને, ભયને, શોકને, રતિને તથા અરતિને
વોસિરાવું છું. ૨૨

મમત્તં પરિવજ્જામિ, નિમ્મમત્તં
ઉવટ્ટિઓ । આલંબણં ચ મે આયા,
અવસેસં ચ વોસિરે ॥ ૨૩ ॥

મમતા રહિતપણામાં તત્પર થયો છતો
મમતાનો ત્યાગ કરું છું. વળી મને આત્મા
અવલંબનબૂત છે; બીજા સર્વે પદાર્થોને વોસિ-
રાવું છું. ૨૩

આયા હુ મહં નાણે, આયા
મે દંસણે ચરિત્તે ય । આયા પચ્ચ-

૫૫

**સ્કાણે, આયા મે સંજમે જોગે
॥ ૨૪ ॥**

નિશ્ચે મને જ્ઞાનમાં આત્મા, દર્શનમાં
આત્મા, ચારિત્રમાં આત્મા, પચ્ચજ્ઞાણમાં
આત્મા અને સંજમજોગમાં મને આત્મા
અવલંબનરૂપ થાઓ. ૨૪

**એગો વચ્ચઈ જીવો, એગો
ચેવુવવજ્જણે । એગસ્સ ચેવ મરણં,
એગો સિજ્ઞઈ નીરશ્ચો ॥ ૨૫ ॥**

જીવ એકલો જાય છે, નકકી એકલો જ ઉપજે
છે, મરણ પણ એકલો જ પામે છે. ને સકળ કર્મ-
મળ દૂર કરીને સિદ્ધ પણ એકલો જ થાય છે. ૨૫

**એગો મે સાસચ્ચો અપ્પા, નાણ-
દંસણસંજુચ્ચો । સેસા મે બાહિરા
ભાવા, સઠ્ઠે સંજોગલક્કણા ॥ ૨૬ ॥**

૫૬

જ્ઞાન, દર્શન સહિત મહારો આત્મા એક
શાશ્વતો છે બાકીના મારે સર્વે બાહ્ય પદાર્થો
સંબંધ માત્ર સ્વરૂપવાળા છે. ૨૬

સંજોગમૂલા જીવેણ, પત્તાદુ-
સ્કપરંપરા । તમ્હા સંજોગસંબંધ,
સઠવં તિવિહેણ વોસિરે ॥ ૨૭ ॥

સંબંધ છે મૂળ તે જોનું એવી દુઃખની
પરંપરા આ જીવે મેળવી, તે માટે સર્વે સંજોગ
સંબંધને મન, વચન ને કાયાએ કરીને વોસિ-
રાવું છું. ૨૭

મૂલગુણે ઉત્તરગુણે, જે મે
નારાહિયા પયતેણં । તમહં સઠવં
નિદે, પડિક્કમે આગમિસ્સાણં
॥ ૨૮ ॥

૧ માવેણ. ૨ પમાણં.

૫૭

પ્રયત્નવડે જે મૂળગુણો અને ઉત્તરગુણો
મેં ન આરાધ્યા, તે સર્વેને હું નિહું છું અને
આવતા કાળની વિરાધનાને પડિઝું છું. ૨૮

**સત્ત મણ શ્રદ્ધ મણ, સન્ના ચત્તારિ
ગારવે તિન્નિ । આસાયણ તિત્તિસં,
રાગં દોસં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૯ ॥**

સાત ભય, આઠ મદ, ચાર સંશા, ત્રણ
ગારવ, તેત્રીશ ગુરૂ આશાતના, રાગ અને દ્વેષને
હું ગહું છું. ૨૯

**અસંજમમન્નાણં, મિચ્છત્તં સઠ્ઠ-
મેવ ય મમત્તં । જીવેસુ શ્રજીસુવે
અ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥૩૦॥**

જીવ અને અજીવમાં અવિરતિને, અજ્ઞાનને,
મિથ્યાત્વને અને વળી સર્વ મમતાને નિંહું છું
અને ગહું છું. ૩૦

૫૮

નિંદામિ નિંદણિજ્જં, ગરિહામિ
જં ચ મે ગરહણિજ્જં । આલોણમિ અ
સઠ્ઠં, અઠ્ઠિમતરબાહિરં ઉવહિરં । ૩૧ ।

નિંદવા યોગ્ય કાર્યને હું નિંદું છું, અને જે
મને ગર્હવા યોગ્ય કાર્ય છે તે ગર્હું છું. સર્વે
અભ્યંતર અને બાહ્ય ઉપધિ (માયા) ને હું
આલોણું છું. ૩૧

જહ બાલો જંપંતો, કજ્જમકજ્જં ચ
ઉજ્જુઅં મણ્ણિ । તં તહ આલોહિજ્જા,
માયામયવિપ્પમુક્કો ય ॥ ૩૨ ॥

જેમ બાળક જોડતો છતો કાર્ય અને
અકાર્યને સરળપણે કહે છે, તેમ તે પાપને
માયામૃષાવાદ મૂકીને તેવી રીતે સરળભાવથી
આલોણે. ૩૨

૧ માયામોસં પમુત્તૂણં.

૫૯

નાળંમિ દંસણંમિ ચ, તવે ચ-
રિત્તે ચ ચડસુવિ અકંપો । ધીરો
આગમકુસલો, અપરિસ્સાવી રહ-
સ્સાણં ॥ ૩૩ ॥

જ્ઞાન, દર્શન, તપ અને ચારિત્ર એ
ચારેમાં અચલાયમાન, ધીર, આગમમાં કુશળ,
આપણે કહેલા શુભ પાપો બીજાને નહીં કહેનાર
એવા શુદ્ધ પાસે આળોયણ લવી જોઈએ. ૩૩

રાગેણ વ દોસેણ વ, જં મે
અકયન્નુઆ પમાણં । જો મે કિં-
ચિવિ મણિઓ, તમહં તિવિહેણ
સ્વામેમિ ॥ ૩૪ ॥

રાગ અને દોષે કરી, અથવા અકૃતજ્ઞપણાએ
અને પ્રમાદે કરી તમારું જે અહિત બીજાને
મેં કંઈક કહ્યું હોય તે હું મન, વચન, કાયાએ
કરી ખમાવું છું. ૩૪

૬૦

તિવિહં મયંતિ મરણં, બાલાણં
 બાલપંડિયાણં ચ । તદ્વયં પંડિયમરણં,
 જં કેવલિણો અણુમરંતિ ॥ ૩૫ ॥

મરણુ ત્રણુ પ્રકારનાં હોય છે. બાળમરણુ,
 બાળપંડિત મરણુ અને ત્રીણું પંડિત મરણુ કે
 જે કેવળી ભગવાનો જ પામે છે. ૩૫

જે પુણ અટ્ટમઈયા, પયલિ-
 યસન્ના ય વક્કમાવા ય । અસમા-
 હિણા મરંતિ, ન હુ તે આરાહગા
 મણિયા ॥ ૩૬ ॥

વળી જે આઠ મહવાળા છે તે, તથા નાશ
 પામી છે બુદ્ધિ જેમની એવા, અને વક્કપણાને
 ધારણુ કરનાર છે તે, તથા અસમાધિથી મરે છે
 તેમને નિશ્ચે આરાધક કહ્યા નથી. ૩૬

૧ અણુસરન્તિ.

૬૧

મરણો વિરાહિણ દેવ-દુગ્ગઈ
 દુલ્હા ય કિર ઘોહી । સંસારો ય
 અણંતો, હવડ પુણો આગમિસ્સણં
 ॥ ૩૭ ॥

મરણુ વિરાધે છતે દેવતામાં દુર્ગતિ થાય,
 તેમજ સમ્યક્ત્વ પામવું દુર્લભ થઈ પડે, અને
 વળી આવતા કાળમાં તેનો અનંત સંસાર
 થાય. ૩૭

કા દેવદુગ્ગઈ ? કા અબોહિ ?
 કેણેવ વુજ્ઝઈ મરણં ? । કેણ
 અણંતં પારં ? સંસારં હિંડઈ જીવો ?
 ॥ ૩૮ ॥

દેવની દુર્ગતિ કઈ ? અબોધી શું ? શા
 હેતુએ વારંવાર મરણુ થાય ? કયા કારણથી
 સંસારમાં જીવ અનંતકાળ પર્યંત ભમે ? ૩૮

૬૨

કંદપ્પદેવકિઠિવસ-અભિઓગા
આસુરી ય સંમોહા । તા દેવદુગ્ગ-
ઈઓ, મરણંમિ વિરાહિણ હંતિ ॥૩૯॥

મરણુ વિરાધે છતે કંદર્પદેવ, કિલગિધ્યાદેવ,
(ઢેઢ દેવ), આકરદેવ, દાસદેવ અને સંમોહદેવ-
એ પાંચ દુર્ગતિઓ થાય છે. ૩૯

મિચ્છાદંસણરત્તા, સનિયાણા
કિન્હલેસમોગાઢા । ઇહ જે મરંતિ
જીવા, તેસિં દુલહા ભવે બોહી ॥૪૦॥

આ સંસારમાં મિચ્છાદર્શનમાં રક્ત, નિ-
યાણા સહિત, કૃષ્ણલેશ્યાવાળા જે જીવો મરણુ
પામે, તેઓને બોધિબીજ (સમકિત) દુર્લભ
થાય છે. ૪૦

સમ્મદંસણરત્તા, અનિયાણા

૬૩

સુક્લેસમોગાઢા । ઇહ જે મરંતિ
જીવા, તેસિં સુલહા ભવે બોહી ॥૪૧॥

આ સંસારમાં સમ્યક્ દર્શનમાં રક્ત, નિ-
યાણા રહિત, શુક્લ લેશ્યાવાળા જે મરણ પામે
છે તે જીવોને બોધિથીજ (સમકિત) સુલભ થાય
છે. ૪૧

જે પુણ ગુરુપડિણીયા, બહુ-
મોહા સસબલા કુસીલા ય । અસ-
માહિણા મરંતિ, તે હુંતિ અણંત-
સંસારી ॥ ૪૨ ॥

જેઓ વળી ગુરૂના શત્રુભૂત, ઘણા મોહ-
વાળા દૂષણ સહિત, કુશીલ અને અસમાધિથી
મરણ પામે છે, તેઓ અનંતસંસારી થાય છે. ૪૨

જિણવયણે અણુરત્તા, ગુરુવયણં
જે કરંતિ ભાવેણં । અસબલઅસંકિ-

૬૪

લિટ્ટા, તે હુંતિ પરિત્તસંસારી ॥૪૩॥

જિનવચનમાં રાગવાળા, ગુરૂનું વચન
ભાવે કરીને જેઓ કરે છે, દૂષણ રહિત અને
સંકલેશ રહિત હોય છે, તેઓ થોડા સંસાર-
વાળા થાય છે. ૪૩

**બાલમરણાણિ બહુસો, બહુ-
આણિ અકામગાણિ મરણાણિ ।
મરિહંતિ તે વરાયા, જે જિણવચણં
ન યાણંતિ ॥ ૪૪ ॥**

જે જિનવચનને નથી જાણ્યો તે બિચારા
વારંવાર બાળમરણો અને ઘણીવાર મૃત્યુ
રહિતપણે (અકાળ) મરણો પામશે. ૪૪

**સત્થગ્ગહણં વિસમસ્કણં ચ,
જલણં ચ જલપવેસો અ । અણયા-**

૬૫

રમંડ સેવી, જન્મણમરણાણુબંધીણિ

॥ ૪૫ ॥

શસ્ત્રત્રહણ, વિષભક્ષણ, બળી મરવું,
પાણીમાં ખૂડી મરવું, અનાચાર તથા અધિક
ઉપગરણ સેવનાર, એ સર્વે જન્મ-મરણની
પરંપરા વધારનાર છે. ૪૫

ઉઢુમહે તિરિયંમિવિ, મયાણિ જીવેણ બાલમરણાણિ । દંસણ- નાણસહગઓ, પંડિયમરણં અણુમ- રિસ્સં ॥ ૪૬ ॥

ઉંચા, નીચા અને તિરછા લોકમાં જીવે
બાળમરણો કર્યાં. હું દર્શન-જ્ઞાને સહિત થકો
પંડિતમરણે મરીશ. ૪૬

ઉઠ્ઠેયણયં જાઈમરણં, નરણસુ

૬૬

વેશ્વણાઓ ય । એઆણિ સંભરતો,
પંડિયમરણં મરસુઙ્ગિંહ ॥ ૪૭ ॥

ઉદ્દેગ કરનાર જન્મ અને મરણ તથા નર-
કને વિષે જે થયેલી વેદનાઓને સંભારતો છતો
હમણું પંડિતમરણે મર. ૪૭

જઈ ઉપ્પજ્જઈ દુસ્કં, તો દટ્ટવો
સહાવઓ નવરં । કિં કિં મણ ન
પત્તં, સંસારં સંસરંતેણં ॥ ૪૮ ॥

જો દુઃખ ઉત્પન્ન થાય તો સ્વભાવથી તેની
વિશેષ ઉત્પત્તિ જોવી. સંસારમાં ભ્રમતાં છતાં
હું શા શા દુઃખ નથી પામ્યો ? ૪૮

સંસારચક્કવાલે, સઘ્વેવિ ય
પુગ્ગલા મણ વહુસો । આહારિયા

૧ સંસારે.

૧૭

ય પરિણામિઆ ય, ન યહં ગમ્મો
તત્તિ ॥ ૪૯ ॥

વળી મહેં ઘણી વખત સંસારચક્રમાં સર્વે
પુણ્યો લોગવ્યા તેમજ પરિણુમાવ્યા, તે
પણ હું તૃપ્તિ પામ્યો નહિ. ૪૯

તળકટ્ટેહિ વ અગ્ગી, લવણજલો
વા નઈસહસ્સેહિં । ન ઇમો જીવો
સક્રો, તિપ્પેઝં કામભોગેહિં ॥૫૦॥

તરણાં તથા લાકડાએ કરીને જેમ અગ્નિ,
હજારો નદીઓએ કરીને જેમ લવણસમુદ્ર તૃપ્તિ
પામતો નથી, તેમ કામલોગોએ કરીને આ
જીવ તૃપ્તિ પામતો નથી. ૫૦

આહારનિમિત્તેણં, મચ્છા ગ-
ચ્છંતિ સતંમિ પુઢવિં । સચ્ચિત્તો આ-

૧ તપ્પેઝં,

૬૮

હારો, ન સ્વમો મણસાવિ પત્યેઝાં ૫૧

આહારના કારણે કરી તાંદુલીઆ મચ્છો
આતમી નરકભૂમિએ જાય છે, માટે સચિત્ત
આહાર મને કરીને પણ પ્રાર્થના કરવા યોગ્ય
નથી. ૫૧

**પુઠ્ઠિવ કયપરિકમ્મો અનિયાણો
ઝહિઝણ મહ્વુધિં । પચ્છા મલિઅક
સાઅો, સજ્જો મરણં પડિચ્છામિ । ૫૨**

પ્રથમ અભ્યાસ કર્યો છે જેણે, અને નિયાણા
રહિત થયો છતો, મતિ અને બુદ્ધિથી જ વિચા-
રીને પછી નાશ કર્યો છે કપાય જેણે એવો
છતો જલદી મરણ અંગીકાર કરે છું. ૫૨

**અકંડેચિરભાવિય, તે પુરિસા
મરણદેસકાલંમિ । પુઠ્ઠવકયકમ્મ-**

૧ સ્વમહ.

૬૯

પરિભાવણાઈ પચ્છા પરિવડંતિ । ૫૩।

લાંબા વખતના અભ્યાસ વિના અકાળે
અણુસણુ કરનારા તે પુરૂષો પૂર્વે કરેલા કર્મોના
પ્રભાવે કરીને પાછા પડે છે-દુર્ગતિએ ભય
છે. ૫૩

**તમ્હા ચંદગવિજ્ઞં, સકારણં ઉ-
જ્જુણા પુરિસેણ । જીવો અવિરહિ-
યગુણો, કાયવ્વો મુક્કમગ્ગંમિ ॥૫૪**

તે માટે રાધા વેધની પેઠે હેતુ ઉદ્ધમવાળા
પુરૂષોએ મોક્ષમાર્ગ સાધવા માટે યોતાનો
આત્મા જ્ઞાનાદિ ગુણ સહિત કરવો. ૫૪

**વાહિરજોગવિરહિઓ, અર્ઘિભત-
રજ્ઞાણજોગમહ્લીણો । જહ તંમિદેસ
કાલે, અમૂઢસન્નો ચયઈ દેહં ॥૫૫॥**

તે અવસરને વિષે સાવધાનવાળો, પૌદ્ગલ-

૭૦

લિક વ્યાપારે કરી રહિત અને આત્માના સ્વરૂપના ચિંતવનના વ્યાપારને કરનારની પેઠે શરીરને છોડી દે. ૫૫

હંતૂણ રાગદોસં, છિત્તૂણ ચ
અટુકમ્મસંઘાયં । જમ્મરમરણરહટ્ઠં,
છિત્તૂણ ભવા વિમુચ્ચિહિસિ ॥૫૬॥

રાગદ્વેષને હણીને, આઠ કર્મોના સમૂહને નાશ કરીને, જન્મ અને મરણરૂપ ચેટમાળને ભેદીને સંસારસાગરથી મુક્ત થવાશે ! ૫૬

एवं सव्वुवएसं, जिणदिट्ठं सह-
हामि तिविहेणं । तसथावर खेमकरं,
पारं निव्वाणमग्गस्स ॥ ५७ ॥

આ પ્રકારે ત્રસ અને સ્થાવરનું કલ્યાણ કરનાર, મોક્ષમાર્ગનો પાર પમાડનાર જિને-

૧ મિત્તૂણ. ૨ મિત્તૂણ.

૭૧

શ્વરે બતાવેલો। સર્વ ઉપદેશ મન, વચન, કાયાએ
કરી સદ્દહુ છું. ૫૭

ન હિ તંમિ દેસકાલે, સક્રો
બારસવિહો સુઅસ્કંધો । સઘ્વો અ-
ણુચિંતેઝં, ધણિયંપિ સમત્થચિત્તેણં
॥ ૫૮ ॥

તે અવસરને વિષે અતિશય સમર્થ ચિત્ત-
વાળાએ પણ બાર અંગરૂપ સર્વ શ્રુતસ્કંધ
ચિંતવવા શક્ય નથી. ૫૮

एगंमिवि जंमि पए, संवेगं वी-
अरायमग्गंमि । गच्छइ नरो अ-
भिस्कं, तं मरणं तेण मरियव्वं
॥ ५९ ॥

વીતરાગના માર્ગમાં જે એક પણ પદને

૭૨

વિષે મનુષ્ય વારંવાર વૈરાગ્ય પામે તેણે કરી
સહિત જે મરવું તે મરણે મરવા યોગ્ય છે. ૫૬

તા ઇગંપિ સિલોગં, જો પુરિસો
મરણદેસકાલંમિ । આરાહણોવ-
ઉત્તો, ચિંતંતો રાહગો હોઈ ॥૬૦॥

તે માટે જે પુરુષ મરણના અવસરમાં
આરાધનાના ઉપયોગવાળો એક પણ શ્લોક
ચિંતવતો રહે તો તે આરાધક થાય છે. ૬૦

આરાહણોવઉત્તો, કાલં કાઝણ
સુવિહિઓ સમ્મં । ઉક્રોસં તિન્નિ
ભવે, ગંતૂણં લહઈ નિઠ્ઠાણં ॥૬૧॥

આરાધના કરવાના ઉપયોગવાળો, ૩૬
આચારવાળો, ૩૬ રીતે કાળ કરીને ઉત્કૃષ્ટથી
ત્રણ ભવ કરીને મોક્ષ પામે છે. ૬૧

સમણુત્તિ અહં પઢમં, બીયં સ-

ઠ્ઠત્થ સંજઓમિત્તિ । સઠ્ઠં ચ ઘો-
સિરામિ, ણ્યં મણિયં સમાસેણં । ૬૨ ।

પ્રથમ તો હું સાધુ છું, બીજું સર્વ પદ્ધ-
ર્થોમાં સંયમવાળો છું, તેથી હું સર્વને વોસિરાવું
છું; આ સંક્ષેપે કરી કહેવામાં આવ્યું. ૬૨

લઙ્ગં અલઙ્ગપુઠ્ઠં, જિણવયણ-
સુમાસિયં અમયમૂઞ્ઞં । ગહિઓ
સુગ્ગહમગ્ગો, નાહં મરણસ્સ બી-
હેમિ ॥ ૬૩ ॥

જિનેશ્વર ભગવાનના આગમમાં કહેલું
અમૃત સરળું અને પૂર્વે નહિ પામેલું એવું
આત્મતત્ત્વ હું પામ્યો અને સિદ્ધગતિનો માર્ગ
ગ્રહણ કર્યો, તેથી હું હવે મરણથી બહીતો
નથી. ૬૩

ધીરેણવિ મરિયઠ્ઠં, કાઠરિસે-

૪૪

ણવિ અવસ્સ મરિયઠ્ઠં । દુન્હંપિ હુ
મરિઅઠ્ઠે, વરં સુ ધીરત્તણે મરિઠં
॥ ૬૪ ॥

ધીર પુરૂષે પણ મરવું પડે છે અને કાયર
પુરૂષે પણ અવશ્ય મરવું પડે છે, બન્નેને પણ
નિશ્ચયે કરી મરવાનું છે; તો ધીરપણે મરવું એ
નિશ્ચે સુંદર છે. ૬૪

સીલેણવિ મરિયઠ્ઠં, નિસ્સીલે-
ણવિ અવસ્સ મરિયઠ્ઠં । દુન્હંપિ
હુ મરિઅઠ્ઠે, વરં સુ સીલત્તણે મ-
રિઠં ॥ ૬૫ ॥

શીલવાળાએ પણ મરવું પડે છે અને
શીયળરહિત માણસે પણ અવશ્ય મરવું પડે છે,
બન્નેને પણ નિશ્ચયે કરીને મરવાનું છે; તો
શીલસહિત મરવું એ નિશ્ચે-સારું છે. ૬૫

૧ મરિઅઠ્ઠં. ૨ મરિઅઠ્ઠં.

૭૫

નાણસ્સ દંસણસ્સ ય, સમ્મ-
ત્તસ્સ ય ચરિત્તજુત્તસ્સ । જો કાહી
ઉવઓગં, સંસારા સો વિમુચ્ચિહિસિ
॥ ૬૬ ॥

જે કોઈ ચારિત્ર સહિત જ્ઞાનમાં, દર્શનમાં
અને સમ્યક્ત્વમાં સાવધાનપણું કરશે, તે વિશેષે
કરી સંસારથકી મુક્તિશે. ૬૬

ચિરઉસિય વંમયારી, પપ્પોડે-
ઝણ સેસયં કમ્મં । અણુપુઠ્ઠીઈ
વિસુદ્ધો, ગચ્છઈ સિદ્ધિં ધુયકિ-
લેસો ॥ ૬૭ ॥

ઘણા કાળ સેવ્યું છે પ્રહ્લયર્યા જેણે અને
બાકીના કર્મોના નાશ કરીને તથા સર્વ કલેશનો

૭૬

નાશ કરીને અનુક્રમે પ્રાણી શુદ્ધ થઇને સિદ્ધિમાં
જાય છે. ૬૭

**નિક્કસાયસ્સ દંતસ્સ, સૂરસ્સ
વવસાઇણો । સંસારપરિભીશ્ચસ્સ,
પચ્ચસ્કાણં સુહં ભવે ॥ ૬૮ ॥**

કષાય રહિત દાન્ત, (પાંચ ઇન્દ્રિયો અને
છઠ્ઠા મનને દમન કરનારા) શૂરવીર અને ઉદ્ય-
મવાંત તથા સંસારથી ભયબ્રાંત થએલા એવાનું
પચ્ચખખાણુ રૂડું હોય. ૬૮

**एयं पच्चस्काणं, जो काही म-
रणदेसकालंमि । धीरो अमूढसन्नो,
सो गच्छइ उत्तमं ठाणं ॥ ६९ ॥**

ધીર અને મુંઝવણરહિત જ્ઞાનવાળો મર-
ણના અવસરે જે આ પચ્ચખખાણુ કરશે તે
ઉત્તમ સ્થાનકને પામશે. ૬૯

૭૭

ધીરો જરમરણવિક, ધીરો' વિ-
 ન્નાણનાણસંપન્નો । લોગસ્સુજ્જોશ્ર-
 ગરો, દિસતુ સ્વયં સઠ્ઠદુસ્કાણં ॥૭૦॥

ધીર, જરા અને મરણને જાણનાર જ્ઞાનદ-
 ર્શને કરીને સહિત, લોકમાં ઉદ્યોતના કરનાર
 એવા વીર જિનેશ્વર સર્વ દુઃખોનો ક્ષય કરે ! ૭૦

॥ હય આરપચ્ચકલાણપદ્મયં સમત્તં ॥

૧ વીરો,

પાપપ્રતિઘાત અને ગુણ- બીજ આધાન સૂત્ર. (અર્થ સાથે)

ણમો વીશ્રરાગાણં, સઠ્ઠન્નૂણં,
દેવિંદપૂઝશ્રાણં, જહઠ્ઠિયવત્થુવાઈ-
ણં, તેલુક્કગુરૂણં, અરુહંતાણં, ભગ-
વંતાણં ।

વીતરાગ, સર્વેશ, સુરેન્દ્રપૂજિત, યથાસ્થિત
વસ્તુતત્ત્વવાદી, અને ત્રૈલોક્ય ગુરૂ એવા અરિ-
હંત ભગવંતોને નમસ્કાર હો !

જે એવમાઈસ્કંતિ ઇહ સ્વલુ અ-
ણાઈજીવે અણાઈ જીવસ્સ ભવે અ-

**ણાઈકમ્મસંજોગ નિવ્વત્તિણ દુસ્ક-
રૂવે દુસ્કફલે દુસ્કાણુબંધે ।**

તેઓ એમ આખ્યાન કરે છે કે નિશ્ચે આ
લોકમાં જીવો અનાદિ કાળથી છે અને અનાદિ
કર્મના સંયોગથી જનિત જન્મ, જરા, મરણ,
રોગ, શોક, લક્ષણ, દુઃખરૂપ, દુઃખ ફળવાળો
અને દુઃખની પરંપરાવાળો અનાદિ સંસાર છે.

**एयस्स णं वुच्छित्ति सुद्धधम्मा-
ओ सुद्धधम्मसंपत्तिपावकम्मविग-
माओ पावकम्मविगमो तहा भव-
त्ताइ भावओ ॥**

એ અનાદિ સંસારબ્રમણ્યનો અંત શુદ્ધ
જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રરૂપ ધર્મનું આગમોદ્ભૂત
વિધિપૂર્વક સેવન કરવાથી થાય છે. તે શુદ્ધ
ધર્મની સંપ્રાપ્તિ, મિથ્યાત્વમોહનીય પ્રમુખ

૯૦

પાપ કર્મનો વિનાશ તથાવિધ ભવ્યત્વ (સ્વ-
ભાવ) કાળ, નિયતિ, (ભાવીભાવ), પૂર્વ-
કૃત કર્મ ને પુરૂષાતન (ઉદ્યમ) વડે થવા
પામે છે.

તસ્સ પુણ વિવાગસાહણાણિ ચડ-
સરણગમણં દુક્કડગરિહા સુકડાણ-
સેવણં ॥

તથાવિધ ભવ્યત્વ પરિપાકના સાધન
અરિહંતાદિક ચાર શરણુ, દુષ્કૃત નિંદા, ગર્હા
અને સુકૃત કરણોનું અનુમોદન કરવારૂપ
કહ્યાં છે.

અચ્ચો કાયઠ્ઠમિણં હોડ કા-
મેણં સયા સુપ્પણિહાણં મુજો મુજો
સંકિલેસે તિકાલમસંકિલેસે ॥

તેથી મોક્ષાર્થી જનોએ સદા સુપ્રણિધાન

૯૧

સંકલેશ સમયે વારંવાર અને અસંકલેશ સમયે સામાન્ય રીતે ત્રિકાળ કર્યા કરવું.

**જાવજીવંમે ભગવંતો પરમ-
તિલોગનાહા અણુત્તરપુન્નસંભારા
સ્વીણરાગદોસમોહા અર્ચિતર્ચિતા-
મણી ભવજલહિપોશ્રા એગંતસરણા
અરહંતા સરણં ॥**

પરમ ત્રિલોકીનાથ, પ્રધાન પુન્યના ભંડાર, રાગ-દ્વેષ-મોહથી સર્વથા રહિત, અચિન્ત્ય ચિંતામણિરૂપ, ભવસાગરમાં પોત સમાન અને એકાન્ત શરણ કરવા યોગ્ય એવા અરિહંત ભગવંતોનું મહારે જીવિત પર્યંત શરણ હો.

**તહા પહીણજરમરણા અવેઅક-
કમ્મકલંકાપણઠ્ઠવાવાહા કેવલ-
નાણદંસણા સિદ્ધિપુરંનિવાસી નિ-**

૮૨

**સ્વમસુહસંગયા સઠ્ઠહા કયકિચ્ચા-
સિદ્ધા સરણં ॥**

તથા જન્મ, જરા, મરણથી મુક્ત, અજ-
રામર કર્મકલંક રહિત, સર્વ પ્રકારની પીડા
રહિત, કેવળજ્ઞાન દર્શન યુક્ત, શિવપુરનિવાસી,
નિરૂપમ સુખ સંયુક્ત, અને સર્વથા કૃતકૃત્ય
એવા સિદ્ધોત્તું મને શરણ લેા.

**તહા પસંતગંભીરાસયા સાવજ્જુ.
જોગવિરયા પંચવિહાયારજાણગા
પરોવયારનિરયા પડમાઈનિદંસણા
જ્ઞાણજ્ઞયણસંગયા વિસુજ્જમાણ-
ભાવાસાહસરણં ॥**

તથા પ્રશાન્ત, ગંભીર આશયવંત, સાવધ
(પાપ) વ્યાપારથી વિરમેલા, પંચ પ્રકારના
આચારમાં કુશળ, પરોપકારમાં રક્ત (ઉજ-

૮૩

માળ), પદ્મક્રમળ જેવા નિર્દોષ, શરદ જળ
જેવા સ્વચ્છ હૃદયવાળા, જ્ઞાનધ્યાનમાં વિશુદ્ધ-
માન પરિણામવાળા સંત સાધુઓનું મને
શરણ હો.

તહા સુરાસુરમણ્યપૂઝઓ મો-
હર્તિમિરંસૂમાલી રાગદોસવિસપર-
મમંતો હેડ સયલકલ્હાણાણં કમ્મ-
વણ વિહાવસૂ સાહગો સિદ્ધભાવ-
સ્સ કેવલિપદ્મત્તો ધમ્મો જાવજ્જીવં
મે ભગવંસરણં ॥

તથા સુર, અસુર અને મનુષ્યોવડે પૂજિત,
મોહ અંધકારને ટાળવા સૂર્ય સમાન, રાગ-
દ્વેષરૂપ વિષને ટાળવા પરમ મંત્ર સમાન, સ્વ-
મસ્ત કલ્યાણના હેતુરૂપ, કર્મવનને બાળવા
અગ્નિ સમાન, અને પરમ મોક્ષરૂપ સિદ્ધિ

૬૪

સાધક સર્વશ્રદ્ધિત ધર્મનું મને જાણજીવ
શરણ હો.

સરણુમુવગમ્મો અ એસિં ગરહા-
મિ દુક્કહં જન્નં અરિહંતેસુ વા સિ-
દ્ધેસુ વા આયરિણ વા ઉવજ્જાણસુ
વા સાહુસુ વા સાહુણીસુ વા અન્નેસુ
વા ધમ્મટ્ટાણેસુ માણણિજ્જેસુ પૂય-
ણિજ્જેસુ તહા માઈસુ વા પિઈસુ વા
બંધુસુ વા મિત્તેસુ વા ઉવયારિસુ
વા ઓહેણં વા સઠ્ઠજીવેસુ મગ્ગ-
ટ્ટિણસુ અમગ્ગટ્ટિણસુ મગ્ગસાહણેસુ
અમગ્ગસાહણેસુ જં કિંચિ વિતહ-
માયરિયં અણાયરિઅઠ્ઠવં અણિચ્છિ-

८५

अठ्वं पावं पावाणुबधि सुहुमं वा बाय
 रं वा मणेणं वा वायाए वा काएणं वा
 कयं वा कारावियं वा अणुमोइयं
 वा रागेण वा दोसेण वा मोहेण
 वा इत्थ वा जम्मे जम्मंतरेसु वा
 गरहियमेयं दुक्कडमेयं उज्झियव्व-
 मेयं वियाणियं मए कल्लाणमित्त
 गुरु भगवंत वयणाओ एव मेअंति
 रोइयं सद्धाए अरिहंतसिद्धसम-
 ख्वं गरहामि अहमिणं दुक्कडमेयं
 उज्झियव्वमेयं इत्थ मिच्छामि दु-
 क्कडं—मिच्छामि दुक्कडं—मिच्छामि
 दुक्कडं ॥

૮૧

ઉક્ત ચારે શરણો આહરી હું દુષ્કૃત્ય (પાપ) ની નિંદા-ગર્હા કરું છું અરિહંતો, સિદ્ધો, આચાર્યો, ઉપાધ્યાયો, સાધુઓ, સાધ્વીઓ કે બીજાં અનેરાં પૂજનીય ગુણાધિક આત્માઓ વિષે તથા માતા, પિતા, બંધુઓ, મિત્રો કે ઉપકારીજનો વિષે, અથવા ઓઘે (સામાન્યતઃ) સમકિત આદિ યુક્ત કે તેથી રહિત જીવો વિષે, પુસ્તકો વિગેરે કે ખર્જાદિક વિષે મેં જે જે કાંઈ વિપરીત અવિધિ લોગાદિકવડે નહિં આચરવા યોગ્ય, નહિ ઇચ્છવા યોગ્ય થાપાનું બધી પાપ-સૂક્ષ્મ કે સ્થૂળ મન વચન કે કાયાવડે, રાગ, દ્વેષ કે મોહ વડે, આ જન્મ કે અન્ય જન્મોમાં કર્યું, કરાવ્યું કે અનુમોદ્યું હોય, તે દુષ્કૃત્ય કલ્યાણમિત્ર ગુ-રૂદેવના વચનથી નિંદા-ગર્હા યોગ્ય અને છંડવા યોગ્ય જાણ્યું. શ્રદ્ધાવડે એ વાત મને ગમી એટલે અરિહંત, સિદ્ધની સમક્ષ એ છંડવા યોગ્ય દુષ્કૃત્યને નિંદુ-ગર્હુ છું. એ સંબંધે કરેલું

૯૭

પાપ મિથ્યા થાઓ, મિથ્યા થાઓ. અર્થાત મા-
રા પાપ નિવેદન કરી, તેની માફી માગું છું.

હોડ મે એસા સમ્મં ગરિહા,
હેડ મે અકરણનિયમો, બહુમયં,
મમે અંતિ ઇચ્છામો અણુસદ્ધિ
અરહંતાણં ભગવંતાણં ગુરુણં ક-
હ્લાણમિત્રાણં તિ ॥

ઉક્ત પાપની આલોચના મારે બાવરૂપ
થાઓ ! ફરી ફરી તેવા પાપ ન થવા પામે એમ
બનો ! એ બન્ને વાત મને બહુ પસંદ પડી છે;
તેથી અરિહંત ભગવંતો તથા કહ્યાણમિત્ર
એવા ગુરૂ મહારાજની હિતશિક્ષાને ઇચ્છું છું.

હોડ મેએસિં સંજોગો, હોડ મે
એસા સુપત્થણા, હોડ મે ઇત્થ બહુ-
માણો, હોડ મે ઇઓ મુલ્લખવીયંતિ ॥

૯૯

મને એમની જોડે ઉચિત યોગરૂપ સમા-
ગમ થાઓ ! મને એવી રૂડી પ્રાર્થના કરવાનું
પ્રાપ્ત થાઓ ! એ પ્રાર્થના કરતાં મને પ્રેમ
જાગે ! અને એ પ્રાર્થનાથી મને મોક્ષપીઠ
(કલ્યાણકારક સફલ સાધનમાર્ગ) પ્રાપ્ત
થાઓ.

પત્તેસુ એસુ અહં સેવારિહે સિયા,
આણારિહે સિઆ, પડિવત્તિજુત્તે
સિઆ, નિરહઆરપારગે સિઆ ॥

અરિહંતાદિકનો સુયોગ પ્રાપ્ત થયે છતે હું
તેમની સેવા કરવા લાયક થાઉં, આજ્ઞા પાળવા
લાયક થાઉં, ભક્તિ યુક્ત થાઉં અને દોષરહિત
તેમની આજ્ઞાનો પારગામી થાઉં અર્થાત
તેમની આજ્ઞાને યથાર્થ રીતે પાળી પાર
ઉતારી શકું.

સંવિગ્ગો જહાસત્તીએ સેવેમિ

૮૯

સુકઢં, અણુમોષમિ સઁવેસિં અર-
 હંતાણં અણુટ્ટાણં, સઁવેસિં સિદ્ધાણં
 સિદ્ધભાવં, સઁવેસિં આયરિયાણં
 આયરં, સઁવેસિં ઉવજ્ઝાયાણં સુત્ત-
 પ્પયાણં, સઁવેસિં સાહૂણં સાહુકિ-
 રિયં, સઁવેસિં સાવગાણં મુલ્લ સા-
 હણજોગે, સઁવેસિં દેવાણં સઁવેસિં
 જીવાણં હોઁ કામાણં કલ્હાણાસયા-
 ણં, મગ્ગસાહણજોગે ॥

મુમુક્ષુ-કેવળ મોક્ષાર્થી છતો; શક્તિમે
 ગોપવ્યા (છૂપાવ્યા) વગર મુકુત્યને હું સેવું.
 સર્વે અનિહિતો સંખધી અનુષ્ઠાન-ધર્મ દેશના-
 ઢિઠને અનુમોહું છું, તેમજ સર્વ સિદ્ધિના
 સિદ્ધભાવને, સર્વ આચાર્યોના આચારને,

૬૦

સર્વ ઉપાધ્યાયોના સુત્રપ્રદાનને, સર્વ સાધુ-
જનોની સાધુક્રિયાને, સર્વ શ્રાવકોના મોક્ષ
સાધન યોગોને તેમજ ઇન્દ્રાદિક સર્વ દેવોના
અને નિકટભવી એવા શુદ્ધાશયવાળા સર્વ
જીવોના માર્ગસાધનયોગો (માર્ગાનુસારી-
પણા) ને હું અનુમોદું છું-પ્રશંસું છું.

હોડ મે ઇસા અણુમોશ્રણા
સમ્મં વિહિપુઠ્ઠિયા સમ્મં સુદ્ધા-
સયા સમ્મં પઢિવત્તિરૂવા સમ્મં
નિરઙ્ગારા પરમગુણ અરહંતાઈ સા-
મત્થઓ અચિંતસત્તિજુત્તા તેહિ ભગ-
વંતો વીયરાગા સઠવન્નૂ પરમકલ્લાણા
પરમકલ્લાણહેડ સત્તાણં મૂઢે અમ્મિહ
પાવે અણાઈમોહવાસિણ અણભિન્ને

૯૧

ભાવત્રો હિયાહિયાણં અભિન્ને સિયા
 અહિયનિવત્તે સિયા હિયપવત્તે સિયા
 આરાહગેસિયા ઉચિયપહિવત્તીણ સ-
 વ્વસત્તાણં સહિયંતિ ઇચ્છામિ સુકડં
 ઇચ્છામિ સુકડં ઇચ્છામિ સુકડં ॥

ઉક્ત સુકૃત-અનુમોદના મારે સમ્યગ્
 વિધિપૂર્વક (સૂત્રાનુસારે), ખરા શુદ્ધ આશય-
 વાળી, આચરણરૂપે યથાર્થ પાલન કરવારૂપ,
 તેનો યથાર્થ નિર્વાહ કરવાવડે નિરતિચાર
 ભાવે પરમ ગુણયુક્ત અરિહંતાદિકના
 પ્રભાવથી હો ! કેમકે અચિન્ત્ય શાક્તવાળા
 તે ભગવંતો વીતરાગ, સર્વજ્ઞ, પરમકલ્યાણરૂપ
 હોઈ બળ્યજનોને પરમકલ્યાણના હેતુ ભૂત
 થાય છે. મૂઠ, પાપી, અનાદિ મોહવાસિત,
 વસ્તુતઃ હિતાહિતનો અજ્ઞાણ એવો હું હિતા-
 હિતને સમજતો થાઉં, અહિતથી નિવૃત્ત થાઉં,

૯૨

હિતભર્ગ્ગમાં પ્રવૃત્ત થાઉં અને સર્વ સત્ય પ્રાણીવર્ગ સંબંધી ઉચિત સેવા વડે આરાધક થાઉં. (સ્વહિતરૂપ) સૃકૃત (અનુમોદના) ને અંતઃકરણથી ઇચ્છું છું-ઇચ્છું છું-ઇચ્છું છું.

**एवमेयं सम्मं पढमाणस्स सुण-
माणस्स अणुप्पेहमाणस्स सिढिली-
भवन्ति परिहायन्ति खिज्जन्ति असुह-
कम्माणुबन्धा निरणुबन्धे वा असुह-
कम्मे भग्गसामत्थे सुहपरिणामेण
कडगवद्धे वियविसे अप्पफले सिआ
सुहावणिज्जे सिया अपुणभावे सिआ**

એ રીતે આ સૂત્રને ખૂબ વૈરાગ્યપૂર્વક,
બાણનાર, સાંભળનાર ને ચિંતવનારના અશુભ
કર્મના અનુબંધ ઢીલા પડે છે, ઓછા થાય
છે ને ક્ષીણ થાય છે. અથવા ઉક્ત સૂત્ર અભ્યાસ-

૯૩

જનિત શુભ પરિણામવડે, બાકી રહેલા
અશુભકર્મ અનુબંધ રહિત ફળપરંપરા
આશ્રીને સામર્થ્ય (સત્ય) વગરના થઈ જાય
છે. મંત્ર સામર્થ્યવડે

વિષની પેરે અદ્ય વિપાકવાળા, સુખે
ટાળી શકાય એવાં અને ફરી પાછાં ન બંધાય
એવા થવા પામે છે.

તહા આસગલિજ્જંતિ પરિપોસિ-
જ્જંતિ નિમ્મવિજ્જંતિ સુહકમ્માણુબંધા
સાણુવધં ચ સુહકમ્મં પગિટ્ઠં પગિ-
ટ્ઠભાવજિઞ્ઞં નિયમફલયં સુપુત્તે
વિયમહાગે સુહફલે સિયા સુહપ-
વત્તગે સિયા પરમસુહસાહગે સિયા
અપડિબંધમેયં અસુહભાવનિરોહેણ
સુહભાવવીયંતિ સુપ્પણિહાણં સમ્મં

૯૪

પઢિયઠ્ઠં સમ્મં સોયઠ્ઠં સમ્મં અ-
ણુપેહિયઠ્ઠંતિ ॥

તથા શુભકર્મના અનુબંધ રહેજે એકઠા થવા પામે છે, ભાવની વૃદ્ધિવડે ખૂબ યાને સંપૂર્ણ થવા પામે છે; તથા પ્રધાન, શુભ ભાવાર્જિત, નિશ્ચય ફળદાયી સાનુબંધ શુભકર્મ, સારી રીતે પ્રયોજેલા મહા વૈધની પેરે એકાંત કલ્યાણકારી, શુભ પ્રવર્તક અને પરંપરાએ પરમસુખ, મોક્ષસાધક થાય છે. આ કારણથી પ્રતિબંધ રહિત નિયાણા રહિત અશુભ ભાવના નિરોધવડે શુભ ભાવનાના બીજરૂપ બાણીને આ સૂત્રને પ્રશાન્ત આત્માએ ફક્ત એકાગ્રતા-સ્થિરતાથી સારી રીતે બાણવું, વ્યાખ્યાન વિધવડે સાંભળવું અને તેના અર્થ રહસ્યનું ચિંતન કરવું.

નમો નમિય નમિયાણં પરમ-

८५

गुरुवीयरागाणं नमो सेसनमुक्कारा-
रिहाणंजयउ सच्चन्नुसासणं परमसं-
बोहीए सुहिणो भवंतु जीवा सुहिणो
भवंतु जीवा सुहिणो भवंतु जीवा ।

इति पावपडिग्घायगुणबीजा-
हाणसुत्तं सम्मत्तं ॥ १ ॥

देवधिंवंदित परमशुद्ध वीतराग परमात्मा-
ओने नमस्कार हो ! तेमज्ज शेष नमस्कार
करवा योग्य गुणाधिक आचार्यादिक प्रत्ये न-
मस्कार हो ! सर्वज्ञ शासन जयवंतु वर्तों !
परम संधोधि-वरधोधिना लाभवडे मिथ्यात्व
होषनी निवृत्तियोगे प्राणीओ सुभी थाओ;
सुभी थाओ, सुभी थाओ !

इति पापप्रतिघात गुणुणील्लधान सूत्र
संक्षिप्त व्याख्या समेत समाप्तम्.

૯૧

અથ ચતુર્ગતિ જીવ ત્તમાપણ- કાનિ

ધન્નો હં જેણ મણ,
અણોણપારંમિ ભવસમુદ્દમિ
પત્તો જિણંદધમ્મો,
અર્ચિતર્ચિતામણિકપ્પો ॥ ૧ ॥

હું ધન્ય છું કેમકે અપાર ભવસમુદ્રમાં
ભટકતો મને ચિંતામણિ સમાન જિનેન્દ્ર ધર્મેની
પાણિ થય. ૧

જો કોઈ વિ મણ જીવો,
ચડગઈ ભવચક્કમણ્યારંમિ ।
દુહવિઓ મોહેણં,
તમહં તિવિહેણા યામેમિ ॥ ૨ ॥

૯૭

નરક, તિર્યંચ, મનુષ્ય, દેવ, -ચાર ગતિમાં
ભવ (જન્મ-મરણ) રૂપ ચક્ર મધ્યમાં ભટકતાં
મેં મોહના વશથી જે કોઈ જીવને દુઃખ દીધું
હોય તેને હું મન-વચન-કાયાયે કરી ખમાવું.
છું. ૨

નરણસુય ઉવવન્નો,
સત્તસુ પુઢવીસુ નારગો હોઉં ।
જો કોવિ તત્થ જીવો,
દુહવિઞ્ઞો તંપિ યામેમિ ॥ ૩ ॥

સાતે નારકીની પૃથ્વીમાં નારકી પણે ઉત્પન્ન
થઈને મેં નારકીના ભવમાં કોઈ પણ નારકી જીવને
દુઃખ દીધું હોય તેને પણ હું ખમાવું છું. ૩

ઘોલણચુન્નળમાઈ,
પરુપ્પરં જં કયાઈં દુસ્કાઈં ।
કમ્મવસેણ ચ મણ,

૯૯

તંપિય તિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૪ ॥

વળી નારકીના ભવમાં મેં કર્મના વશથી
નારકીના જીવોને પરસ્પર મસજણવું, ચૂરવું,
ફેંકવું, મારવું આદિથી દુઃખ દીધું હોય તેને
પણ હું ખમાવું છું. ૪

નિદ્યપરમાહમ્મિય-

રૂવેણં જં કયાઈં દુસ્કાઈં ।

જીવેણ જણિયાઈં,

મૂઢેણં તંપિ સ્વામેમિ ॥ ૫ ॥

નિર્દય પરમાધામીના રૂપને ધારણ કર-
નારા (પરમાધામીના ભવમાં) મૂઢ અસ-
મારા જીવે નારકીના જીવોને દુઃખ દીધું હોય
તેને પણ હું ખમાવું છું. ૫

હા હા તદ્યા મૂઢો,

ન યાણિમો જં પરસ્સ દુસ્કાઈં ।

૯૯

કરવત્તવચ્છેયણ,-

ભેયણાહિં કેલિણ જણિયાઈ ॥ ૬ ॥

હા ! હા !! પરમાધામીના ભવમાં મૂઢ મારે
જીવે કીડાનિમિત્તે કરવત, તરવાર, લાલાદિથી
છેદન, ભેદન, તાડન, મારણ, યંત્ર પીલન, વૈતર-
ણીતારણ, કુંભીપાચન રૂપ ઘણાં દુઃખ નારકી
જીવોને દીધાં તે દુઃખોને હું જાણતો નથી. ૬

જં કિંપિ મણ તડયા,

કલંકલિભાવમુવગણ કયં ।

દુરકં નેરડયાણં,

તં પિય તિવિહેણ ચામેમિ ॥ ૭ ॥

પરમાધામીના ભવમાં તામસભાવમાં
પ્રાપ્ત થયેલા મેં જે કાંઈ નારકી જીવોને દુઃખ
દીધું હોય તેને પણ હું મન વચ્ચે કાચાએ
કરી ખમાવું છું ॥ ૭ ॥

૧૦૦

તિરિયાણં ચિય મઝ્જે,
પુઠ્ઠવીમાઇસુ સ્વારભેણસુ ।

અવરપરુપ્પર સત્થેણ,
વિનાસિયા તેવિ સ્વામેમિ ॥ ૮ ॥

તિરિયાણે વિષે ક્ષારાદિ પૃથ્વી, અપ, તેડ, વાઉ, પ્રત્યેક, સાધારણ વનસ્પતિકાયનાં ભવેમાં મેં સ્વ-અન્ય અને પરસ્પર શાસ્ત્રથી-પૃથ્વી-કાયાદિક જીવોનો વિનાશ કર્યો હોય તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૮ ॥

વેઇંદિય તેઇંદિય—

ચડરિંદિયમાઇણેગ મેણસુ ।

જં મરિકિય દુસ્કવિયા,
તેવિય તિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૯ ॥

શંખ પ્રમુખ બેઇંદ્રિય, જી પ્રમુખ તેઇંદ્રિય,

૧૦૧

માખી પ્રમુખ ચૌરિંદ્રિયના ભવોમાં મેં જે
જીવોને ભક્ષણ અને દુઃખ દીધું હોય તેને પણ
હું ખમાવું છું ॥ ૯ ॥

જલચરમજ્જગણં,
અણોગમચ્છાદરૂપધારેણં ।

આહારટ્ટા જીવા,
વિણાસિયા તેવિ સ્વામેમિ ॥ ૧૦ ॥

ગર્ભજ, સમૂર્ચ્છિમ જલચર પંચેંદ્રિયના
ભવોમાં મચ્છ, કાચળા, સુસુમાર આદિ અનેક
રૂપને ધારણ કરનાર મેં આહારને માટે જીવોનો
વિનાશ કર્યો હોય તેને પણ હું ખમાવું
છું ॥ ૧૦ ॥

હિન્ના મિન્નાય મણ,
વડસો દદ્દટ્ટણ બહુવિહા જીવા ।
જલચરમજ્જગણં.

૧૦૨

તેવિય તિવિહેણ खामेमि ॥ ૧૧ ॥

વળી જલચરના ભવોમાં ગયેલ મેં ઘણા
પ્રકારના જીવોને દેખીને છેદનભેદન કીધાં તેને
પણ હું ખમાવું છું ॥ ૧૧ ॥

सप्पसरिसवमज्जे,

वन्नर मज्जार सुणह भेषु ।

जे जीवा वेलविया,

दुखिखता तेवि खामेमि ॥ ૧૨ ॥

ગર્ભજ સમૂચ્છિમ સર્પ પ્રમુખ ઉરપરિસર્પ
ઘો વાનર પ્રમુખ, ભુજપરિસર્પ, કુતરા
ખિલાડા પ્રમુખ થલચર પંચેન્દ્રિય, તિર્યંચના
ભવોમાં મેં જે જીવો છિન્નબિન્ન દુઃખી કીધાં
અને ખાધાં તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૧૨ ॥

सदूल सिंह संडय,

जाइसु जीवघायजणिषु ।

૧૦૩

જે ઉવવત્તિયા મણ,
વિણાસિયા તે વિ સ્વામેમિ ॥ ૧૩ ॥

જીવધાતકાદિ અશુભકર્મથી શાર્દૂલ
સિંહ, સંડક, વાઘ, ચિત્તા, ગેંડા, રાંછ આદિ
હિંસક શ્વાપદ જાતિમાં ઉત્પન્ન થયેલ મારા
જીવે જે જીવોને છિન્નબિન્ન વિનાશ કીધાં તેને
પણ હું ખમાવું છું ॥ ૧૩ ॥

હોલાહગિદ્ધકુકડ—

હંસબગાઈસુ સડણસણસુ ।

જંચુહવસેણાવદા,

કિમિમાઈ તેવિ સ્વામેમિ ॥ ૧૪ ॥

હોલા, ગૃહ, કુકડા, હંસ, બગલા, સારસ,
કાગડા, બાજ, કબરી ચકલાદિ સમૂર્ષિમ ગર્ભજ
ખેચર, પંચેન્દ્રિય, જીવોને વિષ, મેં જૂખને વશ
થઈ કીમીયા પ્રમુખ જીવોને બક્ષણ કીધાં તેને
પણ હું ખમાવું છું ॥ ૧૪ ॥

૧૦૪

મણુપ્પસુ વિ જે જીવા,
 જિભિંદિયમોહિણં મૂઢેણં ।
 પારદ્ધિરમંતેણં,
 વિણાસિયા તેવિ खामेमि ॥ ૧૫ ॥

મનુષ્યના જીવોમાં રસોદ્રિયલંપટ મૂઢ
 પારધીની કીડા (શીકાર) ને કરનારા મેં જે
 જીવોનો નાશ કીધો તેને પશુ હું ખમાવું
 છું ॥ ૧૫ ॥

જે મજ્જમંસમજ્જમધુ-
 મલ્લિલ્લણમાહુપ્પસુ જે જીવા ।
 લલ્લા રસલોભેણં,
 વિણાસિયા તેવિ खामेमि ॥ ૧૬ ॥

વળી રસમાં ગૃહ્થ થયેલો શરીરની પુષ્ટિના
 ત્રેલથી મેં મધ, માંસ સેત (મધ) માંખણ

૧૦૫

અથાણું વાસી રોટલી આદિ, અમદ્ય વસ્તુનું
 ભક્ષણ કરવાથી તેમાં રહેલા બેઇન્દ્રિયાદિક
 જીવોનો વિનાશ કીધો તેને પણ હું ખમાવું
 છું ॥ ૧૬ ॥

ફાસગિદ્ધેણ જં ચિય,
 પરદારાઇસુ ગચ્છમાણેણં ।
 જે દુમિયા દુહવિયા,
 તિવિહેણ તેવિ સ્વામેમિ ॥ ૧૭ ॥

વળી સ્પર્શેન્દ્રિયમાં લાંપટ થયેલા મેં કન્યા,
 સધવા વિધવા રૂપ પરસ્ત્રી અને વેશ્યાદિકને
 વિષે ગમન કરવાથી જે જીવોને દુઃખી અને
 વિનાશ કીધાં હોય તેને પણ હું ખમાવું
 છું ॥ ૧૭ ॥

ચક્ષુન્દિય ઘાણંદિય,
 સોઙંદિયવસગણં જે જીવા ।

૧૦૬

દુર્લ્લભમિ મણ ઠવિયા,
તેવિજ્ઞુતિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૧૮ ॥

વળી ચક્ષુષન્દ્રિય દ્રાણેન્દ્રિય શ્રોત્રેન્દ્રિયના
વશમાં પડેલા મેં જે જીવોને દુઃખને વિષે
પાડ્યા તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૧૮ ॥

અક્રમિકુળ આણા,
કરાવિયા જેડ માણભંગેણ ।
તામસભાવગણાં,

તેવિય તિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૧૯ ॥

વળી મારે જીવે માનભંગથી ક્રોધના વશથી
આક્રમણ (દબાવી) કરીને જે જીવોને મારી
આજ્ઞા મનાવી તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૧૯ ॥

સામિત્તં લહીકુળાં,
જે વદ્ધા ઘાડયાય મે જીવા ।

૧૦૭

સવરાહ નિરવરાહા,
તેવિય તિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૨૦ ॥

સ્વામી (રાજ્યાદિ અધિકારી) પણ પામીને મેં અપરાધી નિરપરાધી જીવોને બાંધ્યા, ઘાયલ કર્યા માર્યા તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૨૦ ॥

અભપસ્વાણં દિન્નં,
દુટ્ટે ણ મણ્ણ કસ્સ વિ નરસ્સ ।
કોહેણ વ લોહેણ વ,
તં પિય તિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૨૧ ॥

દુષ્ટ એવા મેં ક્રોધથી અથવા લોભથી ક્રોધ પણ મનુષ્યને કુડા કલંક દીધો હોય તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૨૧ ॥

પરયાવયાઈં હરિસો,
પેસુઘ્નં જં કયં મણ્ણ દિહિં ।

૧૦૮

મચ્છરભાવગણં,
તંપિ તિવિદેણ ચામેમિ ॥ ૨૨ ॥

હુમણા ઈર્ષાભાવનાં પ્રાપ્ત થયેલા મેં ક્રોધ
પણ જીવ સાથે પરપરિવાદાદિ ક્રીધાં હોય ક્રોધ
ની ચુગલી ક્રીધી હોય તેને પણ હું ખમાવું
છું ॥ ૨૨ ॥

સદો સુદસમાવો,
જાઓ શોગાઇસુ મિચ્છાજાઇસુ ।
ધમ્મુત્તિદમો સદો,
કલ્હેર્હિવિ જત્થ મે ન સુત્તો ॥ ૨૩ ॥

અનેક મહેચ્છ જાતિઓમાં રોદ્ર અને ક્રુદ્ધ
સ્વભાવવાળા મેં જ્યાં ધર્મ એ શબ્દ કાનેથી
પણ ન સાંભળ્યો ॥ ૨૩ ॥

પરલોગંમિ પિવાસો,
જીવસયાણેગધાયણસંપત્તો ।

૧૦૯

જં જાત્રો દુહહેઝ,
જીવાણં તંપિ સ્વામેમિ ॥ ૨૪ ॥

બળી પરલોકની પિપાસાવાળા મેં અનેક
જીવોનો ઘાત કર્યો જેથી હું અનેક જીવોના
દુઃખનો હેતુ થયો તેને પણ હું ખમાવું છું ॥૨૪॥

આરિયસ્થિતે ત્રિ મણ,
સ્વદિયવાગુરિયદુંબજાઇસુ ।
જે વહિયા મે જીવા,
તેવિય તિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૨૫ ॥

આર્યદેશમાં પણ કસાઈ પારધી ડુંગધી
વરાહિ હિંસક જાતિમાં ઉત્પન્ન થયેલા મેં જે
જીવોનો વિનાશ કર્યો તેને પણ હું ખમાવું
છું ॥ ૨૫ ॥

મિચ્છત્તમોહિણં,
જે વહિયા કેવિ ધમ્મબુદ્ધીણ ।

૧૧૦

અહિગરણકારણેણ,
વહાવિયા તેવિ खामेमि ॥ ૨૬ ॥

મિથ્યાત્વથી મોહીત અધિકરણના કારણ-
ભૂત મેં ધર્મની બુદ્ધિએ જે જીવોના વધ ક-
રાવ્યા તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૨૬ ॥

દવદાણવહ્લિવણ્યં,
કાઝણં જે જીવા મણ દહ્વા ।

સરદહતલાઇસોસં,
જે વહિયા તેવિ खामेमि ॥ ૨૭ ॥

વેલડી આદિ વનને દાવાશ્ચિ દહને જે
જીવોને મેં ખાખ્યાં હોય દ્રહ તલાવ આદિજલ-
સ્થાનને શોષાવીને જે જીવોનો વિનાશ કર્યો
તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૨૭ ॥

સહદુહ્લિણ્યં જે,
જીવા કેવિ કમ્મભૂમિસુ ।

૧૧૧

અંતરદીવાઇસુવા,
વિણાસિયા તેવિ સ્વામેમિ ॥ ૨૮ ॥

જે ઉલ્લંઠપણે કર્મભૂમ અંતરદીપાદિને
વિષે જે જીવોને વિનાશ કર્યો તેને પણ હું
ખમાવું છું ॥ ૨૮ ॥

દેવત્તેવિહુપત્તે,
કેલિપ્પત્તગેણ લોહબુદ્ધીષ ।
જે દુહવિયા સત્તા,
તેવિય તિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૨૯ ॥

દેવના જીવોને વિષે પણ મેં કીડાના પ્રયો-
ગથી, લોહબુદ્ધિથી જે જીવોને દુઃખી કીધાં
તેને પણ ત્રિવિધે હું ખમાવું છું ॥ ૨૯ ॥

ભવણવર્ઈમજ્જે,
આસુરભાવંમિ વટ્ટમાણેણં ।

૧૧૨

નિદ્યહયમાણેણં,

જે દુમવિયા તેવિ खामेमि । ૩૦ ॥

ભવનપતિને વિષે તામસભાવમાં વર્તતો
છતો નિર્દયપણાથી હણાયેલા એવા મેં જે જીવો-
ને દુઃખી કીધાં તેને પણ હું ખમાવું છું ॥૩૦॥

વંતરભાવંમિ મણ,

કેલિકાલભાવજ્ઞો ય જં દુરુણં ।

જીવાણ સંજણિયં,

તંપિય તિવિહેણ खामेमિ ॥ ૩૧ ॥

વ્યંતરના ભાવમાં પણ મેં કીડાના
પ્રયોગથી જે જીવોને દુઃખ ઉત્પન્ન કીધાં તેને
પણ હું ખમાવું છું ॥ ૩૧ ॥

જોડિસિણ્ણુ ગણ,

વિસયાવિસમોહિણ્ણુ મૂઢેણં ।

૧૧૩

જો કોવિ કચ્છો દુહિત્રો,
પાણી મે તંપિ સ્વામેમિ ॥ ૩૨ ॥

જ્યેતિષમાં ગયેલો પણ વિષયમાં મોહિત
મૂઠ મેં જે કાઢી જીવને દુઃખી કીધાં તેને પણ
હું ખમાવું છું ॥ ૩૨ ॥

પરરિદ્ધિમચ્છરેણ,
લોભનિબુદ્ધેણ મોહવસગેણ ।
અભિયોગેણ વ દુરુલ્લભ,
જાણ કયં તંપિ સ્વામેમિ ॥ ૩૩ ॥

અભિયોગિક દેવમાં પ્રાપ્ત થયેલા પર-
રિદ્ધિમાં મત્સરવાળા લોભથી પરાભવ પામેલા
મોહમાં વશીભૂત મેં જે જીવોને દુઃખ કીધું
હોય તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૩૩ ॥

इय चउगइमावन्ना,

૧૧૪

જે કેવિય પાણિણો મણ વહિયા ।
 દુરુલ્લે વા સંથવિયા,
 તે સ્વામેમિ અહંસઠ્ઠં ॥ ૩૪ ॥

આ ચાર ગતિમાં ભટકતો મેં જે કોઈ
 જીવને પ્રાણીયકી મુક્ત કીધાં, દુઃખમાં પાડ્યા
 તે બધાને હું ખમાવું છું ॥ ૩૪ ॥

સઠ્ઠં સ્વમંતુ મજ્ઞે,
 અહં પિ તેસિં સ્વમામિ સઠ્ઠેસિં ।
 જં જં કયમવરાહં,
 વેરં ચઙ્ગુણ મજ્ઞત્થો ॥ ૩૫ ॥

મેં જે જે અપરાધ કીધાં છે તે તે બધાં
 અપરાધોને હે જીવો ! મધ્યસ્થ થઈને વેરને
 મૂકીને ખમો અને હું પણ ખમું છું. ॥ ૩૫ ॥

૧૧૫

નય મજ્જ કોઈ દોસો,
 સયલે વા ઇત્થ જીવલોગંમિ ।
 દંસણનાણસહાવો,
 ઇક્રોહં નિમ્મમો નિચ્ચં ॥ ૩૬ ॥

આ સંપૂર્ણ જીવ લોકમાં મારે કોઈ પણ
 દોષ નથી જ્ઞાન-દર્શન સ્વભાવવાળો છું, એક
 છું, નિત્ય મમત્વભાવ રહિત છું. ॥ ૩૬ ॥

જિણસિદ્ધસરણં મે,
 સાહુધમ્મોય મંગલં પરમં ।
 જિણ નવકારોસરણં,
 કમ્મ વચ્ચય કારણં હોઈ ॥ ૩૭ ॥

મને અરિહંત સિદ્ધ શરણો થાઓ, સાધુ
 અને કેવલીભાવિત ધર્મ મને પરમ મંગલિક

૧૧૬

થાઓ. કર્મક્ષયનો કારણ એવો પંચ પર-
મેષ્ટિનો શરણો મને થાઓ. ॥ ૩૭ ॥

इय खामणाय एसा,

चउगइमावन्नयाण जीवाणं ।

भाव सुद्धीइ महा, कम्मस्कय कार-
णं होई ॥ ३८ ॥

આ ક્ષામણા ચાર ગતિમાં રહેલા જીવોને
બાવશુદ્ધિ અને મહાકર્મક્ષયનું કારણ
છે. ॥ ૩૮ ॥ ઇતિ.

॥ ॐ શ્રી પંચપરમેષ્ઠિને નમઃ ॥

શ્રી આત્મભાવના.

અહો આત્મા ! તું વિચારી જોજે કે તું અનંત કાળ થયાં રહ્યો છે, પણ દુઃખનો અંત આવ્યો નહોં. હવે તું મનુષ્યનો જન્મ પામ્યો છે તો ધર્મસાધન કર કે જેથી સર્વે સંતાપ મટી જાય. એવી રીતનું ધર્મ સાધન કરો કે જેથી વહેલા મુક્તિ મળે તેમ કરો. શાથી ? જે હવે તમારે સંસારમાં રહ્યાનું તે ઠીક નહોં; મુક્તિના કારણ સાચાં પામ્યા છે, તો આ અવસર ચૂકવો નહોં.

આખું અષ્ટાયુદ્ધ ગીરનાર,
સમેતશિખર શત્રુંજયગિરિ સાર;
પંચે તીર્થ ઉત્તમ ઠામ,
સિદ્ધિ ગયા તેને કરં પ્રણામ.

૧૧૮

નામજિણા ।જણુનામા,
 ઠવણજિણા જિણ પડિમાઓ;
 દબવજિણા જિણજીવા,
 ભાવજિણા સમવસરણુઠા ॥ ૧૧૧

જેમ મંત્રથી ઝેર ઉતરી જાય, રોગ મટી
 જાય, તેમ પ્રભુનામથી મિથ્યાત્વ, અમૃત
 જોગ, કષાય, કર્મરોગ સર્વે મીટી જાય ॥
 પ્રભુ નામ કેવળજ્ઞાની, નીર્વાણી, સાગર,
 મહાજશ, વિમલ, સર્વાનુભૂતિ, શ્રીધર, શ્રીદત્ત,
 હામોદર, સુતેજ, સ્વામિક, સુનિસુવ્રત, સુગતિ,
 શિવંગતિ અસ્તાંગતિ, નમિસર, અનિલ,
 જશોધર, કૃતારથ, જિનેશ્વર, શુદ્ધમતિ, શિવં-
 કર, શુભદિન, સંપ્રાત-એ અતીતકાલે થઈ
 ગયા તે સર્વેને મહારી અનંતી કોડાણ કોડ-
 વાર ત્રિકાલ વંદના હોજો ॥ ઋષભ, અજિત,
 સંભવ, અભિનંદન, સુમતિ, પદ્મપ્રભ, સુપાર્શ્વ,
 ચંદ્રપ્રભ, સુવિંધ, શીતલ, શ્રેયાંસ, વાસુપૂજ્ય,

૧૧૯

વિમલ, અનંત, ધર્મ, શાંતિ, કુંથુ, અરમહિ,
 મુનિસુવ્રત, નમી, નેમી, પાર્શ્વ, વર્ધમાનાંતાં:
 જિના: શાંતા: શાંતિકરા ભવંતુ સ્વાહા ॥
 જે રીતે તમે શાંતિ પામ્યા તે રીતે સર્વ જીવને
 શાંતિ કરો, એમ મારી વિનંતી છે. પદ્મ-
 નાભ, સુરદેવ, સુપાર્શ્વ, સ્વયંપ્રભુ, સર્વાનુભૂતિ,
 દેવસુત, ઉદયનાથ, પેઢાલ, પોટીલ, સત્કીર્તિ,
 સુવ્રત, અમમ, નિષ્કાય, તીપુલાક, નિર્મમ,
 ચિત્રગુપ્ત, સમાધી, સંવર, જશોધર, વિજયદેવ,
 મહ્મીજિન, દેવજિન અનંતજિન, ભદ્રંકર એ
 ચોવીસ પ્રભુ થશે, તેને મારી અનંતી કોડાણ
 કોડવાર ત્રિકાલ વંદના હોજો ॥ શ્રીમંધર,
 જીગમંધર, બાહુ, સુબાહુ, સુજાત, સ્વયંપ્રભુ,
 વૃષભાનન, અનંતવીર્ય, સુરપ્રભ, વિશાલનાથ
 વજ્રધર, ચંદ્રાનન, ચંદ્રબાહુ, જીર્ણનાથ,
 નેમિશ્વર, ઇશ્વર, વીરસેન, દેવજસા, મહાભદ્ર,
 અજિતવીર્ય, એ વીશે વિહરમાનને
 મારી અનંતી કોડાણ કોડવાર ત્રિકાળ વંદના

૧૨૦

હોજો ॥ અતીત અનાગત ને વર્તમાનકાળના
ખડોંતેર તીર્થંકર, વીસ વીહરમાન, વૃષભાનન,
અંદ્રાનન, વારિષેણુ ને વર્ધમાન એ ચારે
શાશ્વત જિન મળી છન્નુ જિનને કરૂં પ્રણામ ॥
શાશ્વતી પ્રતિમા પાંચશે ધનુષ્યની તથા
સાત હાથની છે, રત્નની છે, દીવ્ય છે, મનો-
હર છે, જેને દીઠે શાશ્વતાં સુખનું પામવા-
પણું થાય છે. જે વ્યંતરનિકાયમાં અસંખ્યાતા
જ્યોતિષમાં અસંખ્યાતા જિનજિંઘ છે, વળી
ત્રણ ભુવનમાં પંદરસો ને જેંતાલીસ કોડ
અઠાવન લાખ છત્રીસ હજાર ને એંશી શાશ્વતા
જિનજિંઘ છે, તે સર્વેને માહરી અનંતી
કોડણુ કોડવાર ત્રિકાલવંદના હોજો. વળી
અશાશ્વતી પ્રતિમા આબુજીમાં, આદીશ્વરજી,
નેમીનાથજી, પારસનાથજી, શાંતિનાથજી
પ્રમુખ જિનજિંઘ ઘણાં છે. વળી અનંતા
જીવ મુક્તિ પામ્યા તે સર્વેને મારી અનંતી
કોડાણુ કોડવાર ત્રિકાલવંદના હોજો. અષ્ટાપદજી

૧૨૧

ઉપર આદીશ્વર ભગવાન દશ હજાર મુનિ
સાથે મુક્તિ વર્ષા. ભરત મહારાજાજીએ
સોનાનું 'હહેરં' કરાવ્યું. રતનના ચોવીસ
જિનખિંબ ભરાવ્યાં.

ચત્તારિ અઠ્ઠ દસ દોય,
વંદિયા જિણુવરા ચઉંવીસં;
પરમઠ્ઠ નિક્કિ અઠ્ઠા,
સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૧૧

વળી ગૌતમસ્વામી પોતાની લખિયે
અષ્ટાપદ ઉપર ચડી, પ્રભુને વાંદી, જગચિંતા-
મણિનું ચૈત્યવંદન કરી, ત્રિજ્યંબક દેવતાને
પ્રતિજોધ કરી, પંદરશે ત્રણ તાપસને પારણુ
કરાવી કેવળજ્ઞાન પમાડ્યું. વળી રાવણે
વીણા વગાડી તીર્થંકરગોત્ર બાંધ્યું. વળી
અનંતા જીવ મુક્ત ગયા તે સર્વેને મારી
અનંતી કોડાણુ કોડવાર ત્રિકાલવંદના હોળે.
વળી ગીરનારજી ઉપર નેમિનાથ મહારાજાજી

૧૨૨

એક હજાર પુરુષ સાથે દીક્ષા લીધી, સંસારનું સ્વરૂપ ઘણું નઠારું જાણ્યું, સંસાર દુઃખરૂપ, દુખેભરેલો, દુઃખનું કારણ, સાચા સુખનો વૈરી, હળાહળ વિષ જેવો, બળતી આગ જેવો જાણી નીકળી પડ્યા. ચારિત્ર પાળી પંચાવનમેં દિવસે કેવળજ્ઞાન પામ્યા. પાંચશે' છત્રીશ સાથે મુક્તિ ગયા. સાતશે' વરસ સુધી કેળવીપર્યાય પાળી ઘણા જીવને પ્રતિભોધીને મુક્તિ ગયા. વળી અનંતા જીવ મુક્તિ વર્ચા, તે સર્વેને મારી અનંતી કોડાણ કોડવાર ત્રિકાલવંદના હોજો. વળી સમેતશિખરજી ઉપર વીશે દુકે વીશ પ્રભુજી સતાવીશ હજાર ત્રણશે' ઓગણપચાસ મુનિ સાથે મુક્તિ પામ્યા. વળી શામળા પારસનાથજી વિરાજે છે. વળી અનંતા જીવ મુક્તિ ગયા, તે સર્વેને મારી અનંતી કોડાણ કોડવાર ત્રિકાલવંદના હોજો. તારંગાજીમાં અજિતનાથજીને મારી અનંતી કોડાણ કોડવાર ત્રિકાલવંદના હોજો.

૧૨૩

ચંપાનગરીમાં વાસુપૂજ્યજી મુકિત ગયા. વળી
 પાવાપુરીયે મહાવીરજી સિદ્ધિ વર્યા તે સર્વેને
 મારી અનંતી કોડાણ કોડવાર ત્રિકાલવંદના
 હોજો. શ્રી સિદ્ધાચજી ઉપર આદીશ્વરજી પૂર્વે
 નવાણું વાર સમોસર્યા, અનંત લાલ જાણી,
 વળી અનંત જીવ મુકિત વર્યા. વળી જિનખિંબ
 ઘણા છે, તે સર્વેને મારી અનંતી કોડાણ
 કોડવાર ત્રિકાલવંદના હોજો. હવે દ્રવ્યજિન તે
 તીર્થંકર પદવી ભોગવીને, પોતાના શાસનનો
 પરિવાર લઇને મુક્તિમાં વિરાજે છે, તે સર્વેને
 મારી અનંતી કોડાણ કોડવાર ત્રિકાલવંદના
 હોજો. વળી આવતે કાળે તીર્થંકરપદવી
 પામશે તે શ્રેણિકરાજના જીવ પ્રમુખને મારી
 અનંતી કોડાણ કોડવાર ત્રિકાલવંદના હોજો.
 વળી મારા જીવને નિગોદમાંથી બહાર કાઢ્યો
 તે સિદ્ધના જીવને માહરી અનંતી કોડાણ કોડવાર
 ત્રિકાલવંદના હોજો. હવે 'ભાવ જીણા સમવ
 સરણુઠાઃ' સમોસરણુને વિષે વીશ વિહર

૧૨૪

માનજી કેવા છે ? તો પાંચશે ધનુષ્યની દેહ છે, સોવન સમી કાયા, એક હજાર આઠ ઉઠાર લક્ષણ છે, જ્ઞાનાતિશયે કરીને સર્વે પદાર્થ જાણી રહ્યા છે, દર્શને કરી સર્વે બાવ દેખી રહ્યા છે, વચ્ચનાતિશયે કરી ભવિજીવને પ્રતિબોધ કરે છે; તેથી કોઈ જીવ તો ક્ષપકશ્રેણી ચડે છે, કોઈ તો સાધુપણું પામે છે, કોઈ તો શ્રાવકપણું પામે છે, વળી કોઈ સમકિત પામે છે, કોઈ તો ભદ્રભાવને પામે છે. એ રીતે બહુ જીવને સંસારના કલેસથી ચુકાવે છે. વળી પૂજા સેવા, ભક્તિ, વંદના, સ્તવના કરવાનું મન થાય છે, તેથી પૂજી, સેવી, વાંદી પ્રભુ સરખા પૂજનિક થાય છે. અપાયાપગમાતિશયે કરીને ભવી જીવને આ ભવના ને ભવોભવનાં કષ્ટ-દુઃખ આપદા ટાળે છે, એ ચાર મહા અતિશય. વળી અશોકવૃક્ષ શોભે છે, કુલની વૃદ્ધિ લીંચણ સુધી થાય છે, પાંચ વર્ણના કુલ જલથલના નીપજ્યાં વરસે છે, વળી પ્રભુની

૧૨૫

વાણી એક જોજન સુધી સંભળાય છે, વળી પ્રભુજીને ચામર વાંજાય છે, વળી રત્નના સિંહાસનપર બેઠા છે, વળી બામંડળ પૂઠે રાજે છે, આકાશે હુંદલી ગાજે છે, વળી ત્રણ છત્ર માથે છાજે છે, વળી બારે ગુણે સહિત છે, ચોત્રીસ અતિશયે કરી વિરાજિત છે પાંત્રીશ વાણી ગુણે કરી રાજિત છે. આઠ પ્રાતિહાર્ય તેણે કરી શોભીત છે, અસંખ્યાતા ઇંદ્રે કરી સેવિત છે, અઢાર દોષે કરી રહિત છે. કેવળજ્ઞાન, કેવળશક્તિ આદિ દર્ઠ અનંત ગુણે કરી સહિત છે. તરણુ-તારણુ ઝહાજ સમાન છે. કલ્યાણકને દિવસે નરકે પણ અજવાળાં થાય છે. વળી મહાગોપ, મહામાહુ, જગસચ્ચવાહ એવી ઉપમા છાજે છે. મોક્ષનો સાથી છે. કોડ કેવળી, બે હજાર કોડ સાધુ, ગણધર, કેવળજ્ઞાની, મનઃપર્યવજ્ઞાની અવધિજ્ઞાની, મતિજ્ઞાની, સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક, શ્રાવિકા, ચત્રવિંશ સંઘ, સમકિતી

૧૨૧

જીવ, વળી ક્ષાદશાંગીવાણી, વળી મુનિ આણા
 પાળવાવાળા અનંતાજીવ મુક્તિ પામ્યા. વળી
 પ્રભુ આણા પાળે છે, વળી આવતી કાળે
 આણા પાળશે તે સર્વને મારી અનંતી
 કોડાણ કોડવાર ત્રિકાલવંદના હોજે. એ
 વંદનાનું ફળ એજ માણું છું જે મારા
 જીવને તમારા સરીખો કરે એજ વિનંતી છે.
 જે થકી મારા પરિણામ તમારા જેવા
 સુંદર મનોહર થાય, જે થકી તમારા જેવું
 કેવળજ્ઞાન, કેવળદર્શન, ચારિત્રસ્થિરતારૂપ
 કેવળ એકલું સુખ, તે સર્વે દુઃખથી રહીત
 સાધુ, સુખ, અરૂપીગુણ વળી અગુરુ-અલ્પ
 અવગાહના, વળી સાદિઅનંતમે ભાગે સ્થિતિ
 ફરી સંસારમાં આવવું નહીં, અનંતુ વીર્ય,
 વળી ક્રોધ નહીં, માન નહીં, માયા નહીં, લોભ
 નહીં, રાગ નહીં, દ્વેષ નહીં, મોહ નહીં, આશા,
 તૃષ્ણા, વર્ણ, ગંધ, રસ ફરસ, ભૂખ, તણસ,
 ટાઢ. તડકો, દુઃખ કલેશ સંતાપ એહવા

૧૨૭

અનંતા દોષે કરી રહિતપણું મારી સત્તામાં છે
 તે અનંતા ગુણ પ્રગટ થાઓ. સર્વે જીવની
 સત્તામાં પણ છે તે પણ પ્રગટ થાઓ. એજ
 મહારી અરજ છે, બીજું કંઈજ માગતો નથી.
 વળી સર્વે સિદ્ધ ભગવાનને, આચાર્યજીને, ઉપા-
 ધ્યાયજીને, સર્વે સાધુ મહારાજને, વળી દર્શન,
 જ્ઞાન, ચારિત્ર, તપ એ નવપદજીને મારી
 અનંતી કોડાણ કોડવાર ત્રિકાલ વંદના હોજો.
 એમ નવપદ ધ્યાવે, પરમ આણુંદ પાવે; નવમે
 ભવ શિવ જાવે, દેવ-નરભવ પાવે; જ્ઞાનવિમલ
 ગુણ ગાવે, સિદ્ધચક્ર પ્રભાવે, સર્વી દુરિત સમાવે;
 વિશ્વ જયકર પાવે. ઇત. સત્ય હે જીવ તું
 વિચાર તો ખરો જે આ વખત ફરી ક્યારે
 મળશે ? ચેત ! સમજ ! જો ! જો ! જાગ !
 જાગ ! શું પ્રમાદ, આજસ, નિંદા કરી રહ્યો છે ?
 કોણ તાહરો હિતકારી છે, જે ધર્મમાં સાધ્ય
 કરશે ? ને કોણ તુજને સુખ આપશે ? સર્વે
 સ્વાર્થીયું છે, તેથી તું પોતાનો સ્વાર્થ સાધીને

૧૨૮

સર્વે જીવને સુખી કરીને સુકિતનગરીમાં વાસો
 કર. તેજ તાહરે કરવા યોગ્ય છે તે કર. ફરી
 ફરી આ અવસર તું કે'વારે પામીશ ? એમ
 બાણીને આ ભાવના રોજ ભાવવી જેથી સર્વ
 આપદા મટી જશે. ને સર્વે સંપદા પામીશ તે
 આઈં હવે પ્રમાદ કરીશ નહીં, ઘણું શુ રીખ-
 વીએ? જે રીતે પોતાને ને પરને શાંતિ તુષ્ટિ
 પુષ્ટિ ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણ મંગળ જય વિજય
 મોક્ષ પરમ મહોદય થાય તેમ કરજો.

આત્મભાવના સંપૂર્ણ.

૧૨૯

ચાર શરણા.

મુજને ચાર શરણા હોજો, અરિહંત સિદ્ધ સાધુજી;
કેવલીધર્મ પ્રકાશિયા, રત્નત્રણ અમૂલ્ય
લાધોજી. મુ૦ ૧

ચઉગતિતણાં દુઃખ છેદવા, સમર્થ શરણાંએહોજી;
પૂર્વે મુનિવર જે હુઆ, તેણે કીધાં શરણાં
તેહોજી. મુ૦ ૨

સંસારમાંહી જીવને, સમરથ શરણાં ચારોજી;
જાણી સમયસુંદર એમ કહે, કદયાણ મંગળ-
કારોજી. મુ૦ ૩

૨

લાખ ચોરાસી જીવ ખમાવીએ,
મન ધરી પરમ વિવેકજી;
મિચ્છામિ દુષ્કર્મ દીજીએ,
જિનવચને લહિએ ટેકજી. લા૦ ૧

સાત લાખ બૂદ્ધ તેઉ વાઉના,
કશ ચૌદે વનના ભેદોજી;
ખટ વિગલ સુર તિરિ નારકી,
ચઉ ચઉ ચઉદે નરના ભેદો જી. લા૦ ૨

૧૩૦

જીવાંનેનીએ બાણીને,
 સહિ સહિ મિત્ર સંભાવોજી;
 ગણી સમયસુંદર એમ કહે
 પામીએ પુત્ય પ્રભાવોજી. લા૦ ૩

૩

પાપ અઢારે જીવ પરિહરો,
 અરિહંત-સિદ્ધની સામેજી.
 આલોવ્યાં પાપ છુટીએ,
 ભગવંત એણી પેરે ભામેજી. પા૦ ૧

આશ્રવ કષાય દોય બંધના,
 વળી કલહ અભ્યાખ્યાનજી;
 રતિ અરતિ પૈશુન નિંદના,
 માયા મોહ મિથ્યાતજી. પા૦ ૨

મન વચન કાયાએ જે કર્યાં,
 મિચ્છામિ દુષ્કર્મ તે હોજી;
 ગણી સમયસુંદર એમ કહે,
 જૈન ધર્મનો મર્મ એ હોજી પા૦ ૩

૪

ધન ધન તે દીન મુજ કદિ હોશ્યે,

૧૩૧

હું પામીશ સંજમ સુધોળ;

પૂર્વઋષિપંથે ચાલશું,

ગુરૂ વચને પ્રતિબુધોળ.

ધન૦ ૧

અંત પંત લિક્ષા ગોચરી,

રણવણે કાઉસગ્ગ કરશુંળ;

સમતા શત્રુ મિત્ર ભાવશું,

સંવેગે સુધો ધરશુંળ.

ધન૦ ૨

સંસારના સંકટ થકી,

હું છુટીશ અવતારોળ;

ધન ધન સમયસુંદર તે ઘડી,

તો હું પામીશ ભવનો પારોળ. ધન૦ ૩

પદ્માવતી આરાધના.

હવે રાણી પદ્માવતી ॥ જીવરાશી ખમાવે.

જાણુપણું જગતે ભલું ॥ ઇચ્છુ વેળા આવે ॥ ૧ ॥

તે મુજ મિન્છામિ દુકકડં ॥ આરહંતની શાખા

જે મેં જીવ વિરાધીયા ॥ ચઉરાશી લાખ ॥ તે

મુજ. ॥ ૨ ॥ સાત લાખ પૃથ્વીતણા ॥ સાતે

અપ્કાય ॥ સાત લાખ તેઉકાયના ॥ સાતે વળા

૧૩૨

વાય ॥ તે. ॥૩૥ દશ પ્રત્યેક વનસ્પતિ ॥ અહિ-
 દહુ સાધારણુ ॥ બી ત્રિ અહિરિંદ્રિ જીવના ॥ જે
 જે લાખ વિચાર ॥ તે ॥૪૥ દેવતા તિર્થંચ
 નારકી ॥ ચાર ચાર પ્રકાશી ॥ અહિદહુ લાખ
 મનુષ્યના ॥ એ લાખ ચોરાશી ॥ તે ॥૫૥ ઇંજુ
 ભવ પરભવે સેવીયા ॥ જે પાપ અઢાર ॥ ત્રિવિધ
 ત્રિવિધ કરી પરિહરૂં ॥ દુર્ગતિના દાતાર ॥ તે
 ॥૬૥ હિંસા ક્રીધી જીવની ॥ જોડ્યા મૃષાવાદ ॥
 દોષ અદત્તાદાનના ॥ મૈથુન ઉન્માદ ॥ તે. ॥
 ॥ ૭ ॥ પરિશ્રુ મેલ્યો કારમો ॥ ક્રીધો ક્રોધ
 વિશેષ ॥ માન માયા લોભ મેં ક્રીયાં ॥ વળી
 રાગ ને દ્વેષ ॥ તે ॥ ૮ ॥ કલહ કરી જીવ
 દુહળ્યા ॥ ક્રીધાં ક્રુડાં કલંક ॥ નિંદા ક્રીધી
 પારકી ॥ રતિ અરતિ નિઃશંક ॥ તે ॥ ૯ ॥ આડી
 ક્રીધી ચોતરે ॥ ક્રીધો થાપણુમોસો ॥ કુણુરૂ
 કુદેવ કુધર્મનો ॥ ભલો આણુયો ભરોસો ॥ તે ॥
 ॥ ૧૦ ॥ ખાટકીને ભવે મેં ક્રીયા ॥ જીવ નાના-
 વિધ ઘાત ॥ ચીડીમાર ભવે ચરકલાં ॥ માર્યા
 દિનરાત ॥ તે ॥ ૧૧ ॥ કાજી મુલ્લાને

૧૩૩

ભવે ॥ પઠી મંત્ર ઠઠાર ॥ જીવ અનેક
 જખ્ખે કીયા ॥ કીધાં પાપ અઘોર ॥ ત ॥
 ॥ ૧૨ ॥ માછીને ભવે માછલાં ॥ ઝાડ્યાં જળ-
 વાસ ॥ ધાવર ભીલ કોળી ભવે ॥ મૃગ પાડ્યા
 પાસ ॥ ત ॥ ૧૩ ॥ કોટવાળને ભવે ॥ મેં કીયા ॥
 આકરા કર દંડ ॥ ગંદીવાન મરાવીયા ॥
 કોરડા છડી રંડ ॥ તે. ॥ ૧૪ ॥ પરમાધામીને
 ભવે ॥ કીધા નારકી દુઃખ ॥ છેદન ભેદન વેદના ॥
 તાડન અતિ તિજ્જ ॥ તે ॥ ૧૫ ॥ કુંભા-
 રને ભવે મેં કીયા ॥ નીમાહ પચાવ્યા ॥ તેલી
 ભવે તીલ પીલીયા ॥ પાપે પીંડ ભરાવ્યાં ॥ તે
 ॥ ૧૬ ॥ હાલી ભવે હજ ખેડીયાં ॥ ફાડ્યાં
 પૃથ્વીનાં પેટ ॥ સુઠ નિદાન ઘણા કીધાં ॥
 હીધાં જળદ અપેટ ॥ તે ॥ ૧૭ ॥ માળીને ભવે
 રોપીયાં ॥ નાનાવિધ વૃક્ષ ॥ મૂળ પત્ર ફલ
 ફુલનાં ॥ લાગ્યાં પાપ તે લક્ષ ॥ તે ॥ ૧૮ ॥
 અધોવાઈઆને ભવે ॥ ભર્યા અધિક ભાર ॥
 પોઠી પુઠે કીડા પડ્યા ॥ દયા નાણી લગાર ॥
 તે ॥ ૧૯ ॥ છીપાને ભવે છેતર્યા ॥ કીધા રંગ-

૧૩૪

ભુ પાસ ॥ અગ્નિ આરંભ કીધા ઘણા ॥ ધાતુ-
 વૃંદ અભ્યાસ ॥ તે ॥ ૨૦ ॥ શુરપણે રણ
 ઝુંઝતાં ॥ માયાં માણસ વૃંદ ॥ મહિરા માંસ
 માખણ ભખ્યાં ॥ ખાધાં મૂળ ને કંદ ॥ તે. ॥
 ॥ ૨૧ ॥ ખાણ ખણાવી ધાતુની ॥ પાણી ઉલ્લે-
 ચ્યાં ॥ આરંભ કીધા અતિ ઘણાં ॥ પોતે પાપજ
 સંચ્યા ॥ તે ॥ ૨૨ ॥ કર્મ અંગાર કીયા વળી ॥
 ॥ ઘરમેં દવ કીધા ॥ સમ ખાધા વીતરાગના ॥
 કુડા કોસજ કીધા ॥ તે ॥ ૨૩ ॥ ગીદલી ભવે
 ઉંદર લીયા ॥ ગીરોલી હત્યારી ॥ મૂઠ ગમાર-
 તણે ભવે ॥ મેં જી લીખ મારી ॥ તે. ॥ ૨૪ ॥
 ભાડભુંજતણે ભવે ॥ એકેંદ્રિય જીવ ॥ જવારી
 ચણા ગહું શેકીયા ॥ પાડંતા રીવ ॥ તે. ॥ ૨૫ ॥
 ખાંડણ પીસણ ગારના ॥ આરંભ અનેક ॥
 રાંધણ ઈંધણ અગ્નિનાં ॥ કીધાં પાપ ઉદેક
 ॥ તે. ॥ ૨૬ ॥ વિકથા ચાર કીધી વળી ॥ સેવ્યા
 પાંચ પ્રમાદ ॥ હષ્ટ વિયોગ પાડ્યા કીયા ॥
 રૂદન વિષવાદ ॥ તે ॥ ૨૭ ॥ સાધુ અને શ્રાવ-
 કતણા ॥ વૃત લહીને ભાંગ્યાં ॥ મૂળ અને ઉત્તર
 તણાં ॥ મુજ દૂષણ લાગ્યાં ॥ તે ॥ ૨૮ ॥ સાપ

૧૩૫

વીંછી સિંહ ચીવરા ॥ શકરા ને સમળી ॥ હિં-
 સક જીવતણે ભવે ॥ હિંસા કીધી સમળી
 ॥ તે ॥ ૨૬ ॥ સુવાવડી દૂષણ ઘણું ॥ વળી ગર્ભ
 ગળાવ્યા ॥ જીવાણી ઘોળ્યાં ઘણું ॥ શીલ વ્રત
 ભંજાવ્યાં ॥ તે ॥ ૩૦ ॥ ભવ અનંત ભમતાં
 થકાં ॥ કીધા દેહસંબંધ ॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ
 કરી વોસિરું ॥ તીણશું પ્રતિબંધ ॥ તે ॥
 ૩૧ ॥ ભવ અનંત ભમતાં થકાં ॥ કીધાં
 પરિશ્રદ્ધ સંબંધ ॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી
 વોસિરું ॥ તીણશું પ્રતિબંધ ॥ તે ॥ ૩૨ ॥
 ભવ અનંત ભમતાં થકાં ॥ કીધાં કુટુંબ સંબંધ
 ॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરું ॥ તીણશું
 પ્રતિબંધ ॥ તે ॥ ૩૩ ॥ ઈર્ષી પરે ઈંદુ ભવ
 પરભવે ॥ કીધાં પાપ અળત્ર ॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ
 કરી વોસિરું ॥ કરું જન્મ પવિત્ર ॥ તે ॥ ૩૪ ॥
 એળી વિધે એ આરાધના ॥ ભવિ કરશે જેહ ॥
 સમયસુંદર કહે પાપથી ॥ વળી છુટશે તેહ
 ॥ તે ॥ ૩૫ ॥ રાગ વેરાડી જે સુણે ॥ એહ
 ત્રીજી ઢાલ ॥ સમયસુંદર કહે પાપથી ॥ છુટે
 તરકાળ ॥ તે ॥ ૩૬ ॥

૧૩૬

પુણ્યપ્રકાશનું સ્તવન.

(દુહા)

સકળ સિદ્ધિદાયક સદા, ચૌવીસે જિનરાય;
 સદ્ગુરુ સ્વામિની સરસ્વતી, પ્રેમે પ્રણમું પાય. ૧
 ત્રિભુવનપતિ ત્રિશલાતણે, નંદન ગુણ ગંભીર;
 શાસનનાયક જગ જયો, વર્ધમાન વડવીર. ૨
 એક દિન વીર જિજ્ઞંસે, ચરણે કરી પ્રણામ;
 ભવિક જીવના હિત ભણી, પૂછે ગૌતમસ્વામી ૩
 મુક્તિમારગ આરાધીએ, કહો કિણુ પરે અરિહંત
 સુધા સરસ તવ વચનરસ, ભાષે શ્રી ભગવંત. ૪
 ૧ અતિચાર આજોઈએ, ૨ વ્રત ધારીએ ગુરુ શાખ;
 ૩ જીવ ખમાવો સચળ જે, યોનિ ચોરાશી લાખ. ૫
 ૪ વિધિશું વગી વોસરાવિએ, પાપસ્થાનક અઢાર;
 ચાર ૫ શરણ નિત્ય અનુસરો, ૬ નિંદોદ્ધુરિત આચાર
 ૭ શુભકરણી અનુમોદીએ ભાવ ભલો મન આણ;
 ૮ અણસણ અવસર આદરી, ૧૦ નવપદ જપો સુખાણ
 શુભ ગતિ આરાધનતણા, એ છે દસ અધિકાર;
 ચિત્ત આણીને આદરો, જેમ પામો ભવ પાર ૮

૧૩૭

ઢાળ ૧ લી.

(કુમએતિ છેડી કીહાં રાખી-એ દેશી.)

જ્ઞાન દરિસણુ ચારિત્ર તપ વિરજ, એ પાંચે
 આચાર; એહતણા ઇહ ભવ પરભવના, આલો-
 ઇએ અતિચાર રે પ્રાણી, જ્ઞાન ભણેા ગુણખાણી;
 વીર વદે એમ વાણીરે પ્રાં ૧ એ આંકણી ॥ ગુરૂ
 એાળવીએ નહીં ગુરૂ વિનય, કાળે ધરી ખહુ
 માન; સૂત્ર અરથ તદુભય કરી સુધાં, ભણીએ
 વહી ઉપધાનરે. પ્રાં જ્ઞાં ૨ જ્ઞાનોપગરણ પાટી
 પોથી, ઠવણી નોકારવાલી; તેહ તણી કીધી
 આશાતના, જ્ઞાનભક્તિ ન સંભાલી રે. પ્રાંજ્ઞાં
 ૩ ઇત્યાદિક વપરીતપણાથી. જ્ઞાન વિરાધ્યું જેહ;
 આ ભવ પરભવ વળી રે ભવોભવે, મિચ્છામિદુ-
 ક્કડં તેહરે, પ્રાં જ્ઞાં ૪ પ્રાણી સમકિત લ્યો
 શુદ્ધ જાણી, વીર વદે એમ વાણીરે, પ્રાં સં
 જિનવચને શંકા નવિ કીજે, નવિ પરમત અભિ-
 લાખ; સાધુતણી નિંદા પરિહરજો, ક્ષણ સંદેહ
 મ રાખરે. પ્રાં સં ૫ મૂઢપણું છંડો પરશંસા,
 ગુણવંતને આદરીએ; સામીને ધરમે કરી થિરતા,

૧૩૮

ભકિત પરભાવના કરીએરે, પ્રાં સં ૬ સંઘ
 ચૈત્ય પ્રાસાદતણે જે, અવર્ણવાદ મન લેખો;
 દ્રવ્ય દેવકો જે વિણસાડયો, વિણસંતો ઉવેખ્યો
 રે. પ્રાં સં ૭ ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, સમ
 કિત ખંડયું જેહ; આ ભવપરભવ વળી રે
 ભવોભવ; મિચ્છામિદુક્કડં તેહરે પ્રાં સં ૮
 પ્રાણી ચારિત્ર હ્યો ચિત્ત આણી, પંચ સમિતિ
 ત્રણ ગુપ્તિ વરાધી; આઠે પ્રવચનમાય; સાધુ
 તણે ધરમે પરમાદે, અશુદ્ધ વચન મન કાયરે.
 પ્રાં ચાં ૬ શ્રાવકને ધર્મે સામાયક, પોસહમાં
 મન વાળી; જે જયણાપૂર્વક જે આઠે, પ્રવચન
 માય ન પાળીરે. પ્રાં સં ૧૦ ઇત્યાદિક વિપ-
 રીતપણાથી, ચારિત્ર ડોહોળ્યું જેહ; આ ભવ
 પરભવ વળીરે ભવોભવ, મિચ્છામિદુક્કડં તેહરે.
 પ્રાં ચાં ૧૧ બારે ભેદે તપ નવિ કીધો, છતે
 જોગે શકિત શકતે ધર્મે; મન વચ કાયા વિરજ,
 નવિ ફેરવીઉં ભગતેરે પ્રાં ચાં ૧૨ તપ
 વિરજ આચાર ઓણી પરે, વિવિધ વિરાધ્યાં
 જેહ; આ ભવ પરભવ વળીરે ભવોભવ મિચ્છા-
 મિદુક્કડં તેહરે, પ્રાં ચાં ૧૩ વળીય વિશેષે

૧૩૯

ચારિત્ર કેરા, અતિચાર આલોષએ વીર જિજ્ઞે.
સર વયણ સુણીને, પાપ મેલા સવી ધોષએરે-
પ્રા૦ આ૦ ૧૪

ઢાળ ૨ જી

(પામી સુચર પસાય-એ દેશી)

પૃથ્વી પાણી તેઉ, વાયુ વનરુપતી; એ પાંચે
થાવર કહ્યાએ ૧ કરી કરસણ આરંભ ખેત્ર જે
ખેડીયાં; કુવા તળાવ ખણાવીયાએ રઘર આરંભ
અનેક ટાંકા ભુઇરાં; મેડી માળ ચણાવીઆએ
૩ લીંપણ ગુંપણ કાજ, એણીરે પરપરે; પૃથ્વી-
કાય વિરાધીયારે. ૪ ધોયણ નાહણ પાણી,
ઝીલણ અપકાય, છોતિ ધોતિ કરી હુહંચાએ.
૫ ભાઠીગર કુંભાર, લોહ સુવનગરા; ભાડ-
ભુંજ લાહા લાગરાએ. ૬ તાપણ શેકણ
કાજ; વસ્ર નિખારણ રંગણ, રાંધન રસવતીએ.
૭ એણી પરે કર્માદાન, પરે પરે કેલવી; તેઉ
વાયુ વિરાધીયાએ. ૮ વાડી વન આરામ, વાવી
વનરુપતી; પાન ફલ ફળ ચુંટીયાએ. ૯ પુંહક
પાપડી શાક; સેકયાં સુકવ્યાં; છેઘાં છુંઘાં

૧૪૦

આથીયાંએ. ૧૦ અળશી ને એરંડા, ઘાણી ઘા-
લીને, ઘણા તલારદક પીલીયાએ. ૧૧ ઘાલી
કાલુ માંહે, પીલી સેલડી; કંદમૂળ ફળ વેચી-
યાંએ. ૧૨ એમ એકેંદ્રિય જીવ, હણ્યા હણા-
વીયા; હણતાં જે અનુમોદિયાએ. ૧૩ આ ભવ
પરભવ જેહ, વળીય ભવોભવે; તે મુજ મિચ્છા-
મિદુક્કડંએ ૧૪ કમી સરમીયા કીડા, ગાડર
ગંડોલા; ઇઅળ પુરા ને અલસીયાંએ. ૧૫ વાળા
જળો ચુડેલ, વિચળીત રસતણા; વળી અથાણા
પ્રમુખનાંએ. ૧૬ એમ બેઈંદ્રિ જીવ, જેહ મેં
ફહવ્યા; તે મુજ મિચ્છામિદુક્કડંએ. ૧૭ ઉધેહી,
જીં લીખ, માંકડ મંકોડા; ચાંચડ કીડી કંથુ-
આએ. ૧૮ ગધીઆં ઘીમેલ, કાનખજુરીઆ;
ગોંગોડા ધનેરીયાંએ. ૧૯ એમ તેઈંદ્રિય જીવ, જેહ
મેં ફહવ્યાં; તે મુજ મિચ્છામિદુક્કડંએ. ૨૦
માંખી મચ્છર ડાંસ, મસા પતંગીયા; કંસારી
કાલિયાવડાએ. ૨૧ ઠીંકણુ વિષ્ટુ તીડ, ભમરા-
ભમરીયો; કોતાંખગ ખડમાંકડીએ. ૨૨ એમ
ચારંદ્રિય જીવ, જેહ મેં ફહવ્યા, તે મુજ

૧૪૧

મિચ્છામિદુક્કડંએ. ૨૩ જળમાં નાંખી જળ રે,
જળચર દુહવ્યા; વનમાં મૃગ સંતાપીયાએ. ૨૪
પીડ્યા પંખી જીવ, પાડી પાસમાં, પોપટ ઘાલ્યા
પાંજરેએ. ૨૫ એમ પંચેદ્રિય જીવ જેહ મેં
દુહવ્યા; ત મુજ મિચ્છામિદુક્કડંએ. ૨૬.

હાળ ૩ જી,

(વાણી વાણી હિતકારીજી. —એ દેશી.)

ક્રોધ લોભ ભય હાંસથીજી, બોલ્યા વચન
અસત્ય; ફડ કરી ધન પારકાંજી, લીધાં જેહ
અદત્તરે. જિનજી મિચ્છામિદુક્કડં આજ. તુમ
સામે મહારાજરે જિનજી, દોષ સાડ
કાજરે; જનજી મિચ્છામિદુક્કડં આજ. ॥ એ
આંકણી ॥ દેવ મનુષ્ય તિર્યંચનાંજી, મૈથુન સેવ્યાં
જેહ; વિષયારસ લંપટપણેજી, ઘણું વિટંબ્યો
દેહરે-જિનજી. ૨. પરિશ્રદની મમતા કરીજી,
ભવે ભવે મેલી આથ; જે જિહાં તે તિહાં
રહ્યુંજી, કોઈ ન આવે સાથરે-જિનજી. ૩. રથણી
લોજન જે ક્યાંજી, કીધા ભક્ષ અભક્ષ; રસના
રસની લાલચેજી, પાપ કર્યાં પ્રત્યક્ષરે-જિનજી,

૧૪૨

૪. વ્રત લેઈ વિસારીયાંજી, વળી ભાગ્યાં પચ્ચ-
ખાણુ; કપટ હેતુ કિરિયા કરીજી, કીધાં આપ
વખાણુ રે-જિનજી. ૫ ત્રણુ ઢાળે આઠે દુહેજી,
આલોયા અતિચાર; શિવગાંત આરાધન
તણોળે, એ પહેલો અધિકારરે-જિનજી; મિચ્છા-
મિદુક્કડં આજ. ૬

ઢાળ ૪ થી.

(સાહેલડીજી-એ દેશી.)

પંચ મહાવ્રત આદરે સાહેલડીરે, અથવા
દ્યો વ્રત ખાર તો; યથાશક્ત વ્રત આદરી
સાહેલડીરે, પાળો નિરતિચાર તો. ૧. વ્રત
લીધાં સંભારીએ સાં હેડે ધરીએ વિચાર
તો; શિવગતિ આરાધનતણો સાં એ ખીન્ને
અધિકાર તો. ૨. જીવ સર્વ ખમાવીએ સાં
યોનિ ચોરાશી ઢાળ તો; મન શુદ્ધે કી
ખામણાં સાં કોઈશું રોષ ન રાળ તો. ૩ સર્વ
મિત્ર કરી ચિંતવો સાં કોઈ ન જાણો શત્રુ તો;
રાગ દ્વેષ એમ પરિહરો સાં કીજે જન્મ પવિત્ર
તો. ૪. સ્વામી સંઘ ખમાવીએ સાં જે ઉપની
અપ્રીત તો; સજ્જન કુટુંબ કરી ખામણાં સાં

૧૪૩

એ જિનશાસન રીતિ તો. ૫ ખમીએ ને
ખમાવીએ સાં એહ જ ધર્મનું સાર તો; શિવ-
ગતિ આરાધનતણે. સાં એ ત્રીજે અધિકાર
તો. ૬ મૃષાવાદ હિંસા ચોરી સાં ધનમુર્ખા
મૈથુન તો; કાંધ માન માયા તૃષ્ણા સાં પ્રેમ
દ્વેષ પૈશૂન્ય તો. ૭ નિંદા કલહ ન કીજીએ સાં
કુટો ન દીજે આળ તો; રતિ અરતિ મિથ્યા
તજે સાં માયા મેહજંજળ તો. ૮ ત્રિવિધ
ત્રિવિધ વોસરાવિએ સાં પાપસ્થાન અઢાર
તો; શિવગતિ આરાધનતણે સાં એ ચોથો
અધિકાર તો. ૯.

ઢાળ ૫ મી.

(હવે નિસુણો છઠાં આવીયા—એ દેશી.)

જનમ જરા મરણે કરી એ, આ સંસાર
અસાર તો; કયાં કર્મ સહુ અનુભવે એ, કોઈ
ન રાખણહાર તો. ૧ શરણ એક અરિહંતનું
એ, શરણ સિદ્ધ ભગવંત તો; શરણ ધર્મ શ્રી
જેનનો એ, સાધુ શરણ ગુણવંત તો. ૨ અવર
મોહ સવિ પરિહરી એ, ચાર શરણ ચિત્ત ધાર

૧૪૪

તો; શિવગતિ આરાધન તણું એ, એ પાંચમો
 અધિકાર તો. ૩ આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ,
 પાપ કર્મ કઇ લાખ તો; આત્મા સાખે તે
 નિંદીએએ, પડિછમિય ગુરુસાખ તો. ૪ મિથ્યા-
 મતિ વર્તાવિયાએ, જે ભાખ્યાં ઉત્સૂત્ર તો; કુમતિ
 કદાચહુને વશે એ, જે ઉથાખ્યાં સૂત્ર તો. ૫
 ઘડયાં ઘડાવ્યાં જે ઘણાંએ, ઘરટી હળ હથિઆર
 તો; ભવ ભવ મેલી મૂકીયાંએ, કરતાં જીવ-
 સંહાર તો. ૬ પાપ કરીને પોષીયા એ, જનમ
 જનમ પરિવાર તો; જનમાંતર પોહોત્યા પછી
 એ, કોણે ન કીધી સાર તો. ૭ આ ભવ પરભવ
 જે કર્યાં એ, એમ અધિકરણ અનેક તો; ત્રિવિધે
 ત્રિવિધે વોસરાવીએ, આણી હૃદય વિવેક તો. ૮
 દુષ્કૃત નિંદા એમ કરીએ, પાપ કરો પરિહાર
 તો, શિવગતિઆરાધન તણું એ, એ છઠ્ઠો
 અધિકાર તો ૯.

ઢાળ ૬ ઠી.

(આથે તું જોપને જીવડા—એ દેશી.)

ધન ધન તે દિન માહરો, જીહાં કીધો ધર્મ;
 દાન શિયળ તપ ભાવના, ટાળ્યાં દુષ્કૃત કર્મ.

૧૪૫

ધન ૧ શત્રુજાદિક તીર્થની, જે કીધી જાત્ર.
 જુગતે જિનવર પૂજ્યા, વળી પોખ્યાં પાત્ર.
 ધન ૨ પુસ્તક જ્ઞાન લખાવીયાં, જીર્ણુદર જિન
 ચૈત્ય; સંઘ ચતુર્વિધ સાચવ્યા, એ સાતે ખેત્ર.
 ધન ૩ પડિલ્લમણ્યાં સુપરે કર્યાં અનુકંપા દાન;
 સાધુ સૂરિ ઉવઝાયને, દીધાં બહુમાન. ધન ૪
 ધર્મ કાજ અનુમોદિએ, એમ વારોવાર;
 શિવગતિ આરાધનતણે, એ સાતમે અધિ-
 કાર. ધન ૫ ભાવ ભલો મન આણીએ, ચિત્ત
 આણી ઠામ; સમતાભાવે ભાવિએ, એ આત-
 મારામ. ધન ૬ સુખ દુઃખ કારણ જીવને, કોઈ
 અવર ન હોય; કર્મ આપ જે આચર્યાં, ભોગ-
 વીએ સોય. ધન ૭ સમતા વિણ જે અનુસરે,
 પ્રાણી પુન્ય કામ; છાર ઉપર તે લીંપણું,
 ઝાંખર ચિત્રામ. ધન ૮ ભાવ ભલો ધરે
 ભાવીએ, એ ધર્મનો સાર; શિવગતિ આરાધન-
 તણે એ, આઠમે અધિકાર. ધન ૯.

ઢાળ ૭ મી.

(રૈવતગિરિ હુઆ, પ્રભુના ત્રણ કધ્યાણ-એ દેશી.)

હવે અવસર જાણી, કરી સંલેખણ સાર;

૧૪૬

અણસણ આદરિયે, પચ્ચળી ચારે આહાર;
 લલુતા સવિ મૂકી, છાંડી મમતા અંગ; એ
 આતમ ખેલે, સમતા જ્ઞાનતરંગ. ૧ ગતિ ચારે
 કીધાં, આહાર અનંત નિશંક પણ તૃપ્તિ ન
 પામ્યો, જીવલાલચીઓ રંક; દુલહો એ વળી
 વળી, અણસણનો પરિણામ; એહથી પામીજે,
 શિવપદ સુરપદ ઠામ, ૨ ધન ધનાશાલિભદ્ર,
 ખંધો મેઘકુમાર; અણસણ આરાધી પામ્યા
 ભવનો પાર; શિવમંદિર જાશે, કરી એક અવ-
 તાર, આરાધન કરે, એ નવમો અધિકાર ઉદ્દશમે
 અધિકારે મહામંત્ર નવકાર; મનથી નવી મૂકો,
 શિવસુખ ફલ સહુકાર; એહ જપતાં જાયે,
 દુર્ગતિ દોષ વિકાર; સુપરે એ સમરો, ચૌદ
 સુરવતું સાર. ૪ જનમાંતર જાતાં, જો પામે
 નવકાર; તો પાતિક ગાળી, પામે સુર અવતાર;
 એ નવપદ સરિખો, મંત્ર ન કોઈ સાર; એહ
 ભવ ને પરભવે, સુખસંપત્તિ હાતાર. ૫ જયું
 ભીલ ભીલડી, રાજા રાણી થાય; નવપદ મહિ-
 માંથી. રાજસિંહ મહારાય; રાણી રતનવતી

૧૪૭

એહુ, પામ્યાં છે સુરલોગ; એક ભવ પછી લેશે,
શિવવધુ સંજોગ. ૬ શ્રીમતીને એ વલી; મંત્ર
ફલ્યો તત્કાલ; ફણીધર પ્રીટીને, પ્રગટ થઈ કુલ
માળ; શિવકુમારે જોળી, સોવન પુરિસો કીધ,
એમ એણે મંત્રે, કાજ ઘણાનાં સિદ્ધ. ૭ એ
દશ અધિકારે, વીર જિણેસર બાખ્યો; આરા-
ધનકેરો વિધ, જોણે ચિત્તમાંહી રાખ્યો; તેણે
પાપ પખાળી, ભવભય દૂરે નાખ્યો, જિનવિનય
કરંતાં, સુમતિ અમૃતરસ ચાખ્યો. ૮

ઢાળ ૮ મી.

(નમો ભવિ ભાવશું-એ દેશી)

સિદ્ધારથ રાજા કુળ તિલોએ, ત્રિશલા માત
મદ્દહારતો; અવનીતલ તમે અવતર્યાં એ, કરવા
અમ ઉપકાર તો. જ્યો જિનવીરજીએ, ૧. મેં.
અપરાધ કર્યાં ઘણા એ, કહેતા ન લહુ પાર તો
તુમ ચરણે આવ્યા બાણી એ, જો તારે તો
તારતો જ્યો. ૨. આશ કરીને આવીયો એ, તુમ
ચરણે મહારાજ તો; આવ્યાને ઉવેખશો એ, તો
કેમ રહેશે લા જતો જ્યો. ૩. કરમ અલુજણ

૧૪૮

આકરાંએ, જન્મ મરણ જંજલ તો; હું છું
એહથી ઉભગોએ. છોડવ દેવદયાળ તો. જયોં
૪. આજ મુનોરથ મુજ કૃત્યા એ, નાઠાં દુઃખ
દંદોલ તા; તુઠાં જીન ચોવીસમોએ, પ્રગટયાં પુન્ય
કલ્લોલ તો જયોં ૫ ભવે ભવે વિનય તુમારડો
એ, ભાવ ભક્તિ તુમ પાય તો; દેવ દયા કરી
હીજીયે એ, બોધીબીજ સુપસાય તો. જયોં ૬.

કળશ.

ઈહ તરણ તારણ સુગતિ કારણ, દુઃખ નિ-
વારણ જગ જયો; શ્રી વીર જિનવર ચરણ થુણ-
તાં, અધિક મન ઉલ્લટ થયો. ૧ શ્રી વિજયદેવ
સુરીંદ પદ્ધર, તીરથ જંગમ એણી જગે; તપ
ગન્ધપતિ શ્રી વિજયપ્રભુસૂરિ, સૂરિ તેજે ઝગ-
મગે. ૨. શ્રી હિરવિજયસૂરિ શિષ્ય વાચક-કીર્તિ
વિજય સુરગુરૂ સમો, તસ શિષ્ય વાચક વિનય
વિજય, થુણ્યો જીન ચોવીસમો ૩. સર્વસતર
સંવત ઉગણત્રીશે, રહી રાંદેર ચોમાસએ; વિજય
દશમી વિજય કારણ, કીયો ગુણ અભ્યાસ એ
૪ નરભવ આરાધન સિદ્ધ સાધન, સુકૃત લીલ

૧૪૯

વિલાસ એ; નિર્જરા હેતે સ્તવન રચિયું, નામે
પુન્યપ્રકાશ એ. ૫.

પુન્યપ્રકાશનું સ્તવન સંપૂર્ણ.
શ્રી પર્યાન્તારાધના.

માંદો મનુષ્ય નમસ્કાર કરીને આ પ્રમાણે
કહે છે. હે ભગવન ! હવે અવસરને ઉચિત ફર-
માવો. ત્યારે ગુરૂ છેવટની આરાધના આ પ્રમાણે
કહે છે. ૧

અતિચારને આલોવવા જોઈએ, વ્રતો ઉચ્ચ-
રવા જોઈએ, જીવોને ક્ષમા આપવી જોઈએ
અને જીવ્ય આત્માએ અઢાર પાપસ્થાનક વેસ-
રાવવાં જોઈએ. ૨

ચાર શરણુ ગ્રહણ કરવાં જોઈએ; દુષ્કૃત
(પાપ) ની નિંદા કરવી જોઈએ; અને સારાં
કામોની અનુમોદના કરવી જોઈએ, અનશન
કરવું જોઈએ, અને પાંચ પરમેષિને નમસ્કાર
કરવા જોઈએ. ૩

જ્ઞાનમાં, દર્શનમાં, ચારિત્રમાં, તપમાં, વી

૧૫૦

યર્માં, એ રીતે પંચવિધ આચારમાં લાગેલા અતિચારો આલોવવા જોઈએ. ૪

સામર્થ્ય છતાં પણ જ્ઞાનીઓને વસ્ત્ર અન્ન વિગેરે ન આપ્યું હોય અથવા તેમની અવજ્ઞા કરી હોય તે માફ દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ. ૬

પાંચ પ્રકારનાં જ્ઞાનની નિંદા કરી હોય અથવા ઉપહાસ (મસ્કરી) કર્યો હોય અથવા ઉપદ્રાવ કર્યો હોય તે માફ દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ. ૭

જ્ઞાનોપકરણ પાટી, પોથી વિગેરેની જે કોઈ આશાતના થઈ હોય તે માફ મિથ્યા થાઓ. ૮

નિઃશંકા વિગેરે આઠ પ્રકારના ગુણસહિત જે સમ્યક્ત્વ રૂઢે પ્રકારે મેં પાળ્યું ન હોય તે માફ દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ. ૯

જિનેશ્વરની ચા જીનપ્રતિમાની ભાવથી પૂજા કરી ન હોય અથવા અભક્તિથી પૂજા કરી હોય તે માફ દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ. ૧૦

૧૫૧

દેવદ્રવ્યનો મેં જો વિનાશ કર્યો હોય અથવા
ખીજાને નાશ કરતા જોઈ ઉપેક્ષા કરી હોય તો
તે મારું દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ. ૧૧

જિનેંદ્રમંદિર વગેરેમાં અશાતના કરનારને
પોતાની શક્તિ છતાં ન નિષેધ્યો હોય તો તે
મારું દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ. ૧૨

પાંચ સમિતિ સહિત અથવા ત્રિગુપ્તિ સહિત
નિરંતર ચારિત્ર ન પાલ્યું, હોય તો તે મારું
દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ. ૧૩

કોઈપણ રીતે પૃથ્વીકાય, અપ્કાય, તેઉકાય,
વાયુકાય અને વનસ્પતિકાયાદિ એકેંદ્રિય જીવો-
નો વધ થયો હોય તો તે મારું દુષ્કૃત મિથ્યા
થાઓ. ૧૪

કીડા, શંખ, છીપ, પુરા, જળો, અજશીઆ
વિગેરે એકેંદ્રિય જીવોનો વધ થયો હોય તો તે
મારું દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ. ૧૫

કંથુઆ, જી, માંકડ, મંકોડા, કીડા વગેરે
જે તેકેંદ્રિય જીવોનો વધ થયો હોય તો તે
મારું દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ. ૧૬

૧૫૨

વીંછી, માખ, બ્રમર ।વગેરે ચતુરિંદ્રિય
જીવોનો વધ થયો હોય તો તે માફ હુકૃત
મિથ્યા થાઓ. ૧૭

પાણીમાં વસનાર, જમીન ઉપર વસનાર કે
આકાશમાં ઉડનાર કોઈપણ પંચેન્દ્રિય જીવોનો
વધ થયો હોય તો તે માફ હુકૃત મિથ્યા
થાઓ. ૧૮

કોધથી, લોભથી, ભયથી હાસ્યથી અથવા
પરવશપણાથી મેં મૂઠ થઈને જે અસત્ય વચન
કહ્યું હોય તે હું નિંદું છું તેની ગહા
કરું છું. ૧૯

કપટકળાથી બીજને છેતરીને થોડું પણ નહી
આપેલું ધન મેં ગ્રહણ કર્યું હોય તે હું નિંદું
છું-તેની ગહા કરું છું. ૨૦

રાગ સહિત હૃદયથી દેવતા સંબંધી, મનુ-
ષ્ય સંબંધી અથવા તિર્યંચ સંબંધી જે મૈથુન
મેં આચર્યું હોય તેની હું નિંદા ને ગહા
કરું છું. ૨૧

ધન, ધાન્ય, સુવર્ણ વગેરે નવ પ્રકારના

૧૫૩

પરિગ્રહ સંબંધમાં જે મમત્વભાવ મેં ધારણ કર્યો હોય તેની હું નિંદા-ગર્હા કરું છું. ૨૨

જુદી જુદી જાતનાં રાત્રિભોજનત્યાગના નિયમોમાં મારાથી જે ભૂલ થઈ હોય તેની હું નિંદા ને ગર્હા કરું છું. ૨૩

જિનેશ્વર ભગવાને કહેલો બાહ્ય અને અભ્યંતર બાર પ્રકારનો તપ જે મારી શક્તિ પ્રમાણે ન કર્યો હોય તેની હું નિંદા ને ગર્હા કરું છું. ૨૪

મોક્ષપદને સાધવાવાળા યોગોમાં મન, વચન અને કાયાથી સદા જે વીર્ય ન ફેરવ્યું તેની હું નિંદા અને ગર્હા કરું છું. ૨૫

પ્રાણાતિપાતવિરમણવ્રત વિગેરે બાર વ્રતોનો સમ્યગ્ વિચાર કરી જ્યાં ગ્રહણ કરેલામાં ભંગ થયો હોય તે હવે જણાવ, તું કોપરહિત થઈને સર્વે જીવોને ક્ષમા આપ અને પૂર્વજીવેર દૂર કરીને સર્વે ને મિત્રો હોય તેમ ચિન્તવ.

પ્રાણાતિપાત—મૃધાવાદ, મિથ્યાત્વશય, આ મોક્ષમાર્ગની સન્મુખ જતાં વિદ્યભૂત

૧૫૪

અને દુર્ગતિના કારણભૂત અહાર પાપસ્થાનકોનો ત્યાગ કર,

જે ચોત્રીશ અતિથય યુક્ત છે અને જેમણે કેવળજ્ઞાનથી પરમાર્થને જાણ્યા છે અને દેવતાઓએ જેમનું સમીપસરણ રમ્યું છે, એવા અહંતોનું મને શરણ હોજો.

જે આઠ કર્મથી મુક્ત છે, જેમની આઠ મહા પ્રતિહાર્યોએ શોભા કરી છે અને આઠ પ્રકારના મદના સ્થાનકોથી જે રહિત છે, તે અહંતોનું મને શરણ હોજો.

સંસારરૂપી ક્ષેત્રમાં જેમને ફરી ઉગવાનું નથી, ભાવ શત્રુઓને નાશ કરવાથી અરિહંત બન્યા છે અને જે ત્રણ જગતને પૂજનીય છે તે અહંતોનું મને શરણ હોજો.

ભયંકર દુઃખરૂપી લાખો લહરીઓથી દુઃખે ફરી તરી શકાય એવો સંસારસમુદ્ર જે તરી ગયા છે, અને જેઓને સિદ્ધિસુખ મળ્યું છે તે સિદ્ધોનું મને શરણ હોજો. ૨૬ થી ૩૫

તપરૂપી મુદ્ગરથી જેમણે ભારે કર્મરૂપી

૧૫૫

બેડીઓ તોડી નાંખી મોક્ષસુખ મેળવ્યું છે
તે સિદ્ધોનું મને શરણુ હોજો. ૩૬

ધ્યાનરૂપી અગ્નિના સંયોગથી સકળ કર્મ-
રૂપ મળ જેમણે બાળી નાંખ્યો છે અને જેમનો
આત્મા સુવર્ણમય નિર્મળ થયો છે તે સિદ્ધોનું
મને શરણુ હોજો. ૩૭

જેમને જન્મ નથી, જરા નથી, મરણ નથી
તેમજ ચિત્તનો ઉદ્વેગ નથી, ક્રોધાદિ કષાય નથી
તે સિદ્ધોનું મને શરણુ હોજો ૩૮

બેંતાડીસ દોષરહિત ગોચરી કરીને જે અન્ન-
પાણી (આહાર) લે છે તે મુનિઓનું મને
શરણુ હોજો. ૩૯.

પાંચ ઇંદ્રિયોને વશ રાખવામાં તત્પર,
કામદેવના અભિમાનનો પ્રચાર જીતનારા, બ્રહ્મ-
ચર્યને ધારણ કરનારા મુનિઓનું મને શરણુ
હોજો. ૪૦

જે પાંચ સમિતિઓ સહિત છે, પાંચ મહાવ્ર-
તનો ભાર વહન કરવાને જે વૃષભ સમાન છે,
અને જે પંચમ ગતિ (મોક્ષ) ના અનુરાગી
છે તે મુનિઓનું મને શરણુ હોજો. ૪૧

૧૫૬

જેમણે સકળ સંગનો ત્યાગ કર્યો છે, જેમને મણિ અને તુણ, મિત્ર અને શત્રુ સમાન છે, જે ધીર છે અને જે મોક્ષમાર્ગને સાધવાવાળા છે તે મુનિઓનું મને શરણુ હોજો. ૪૨

કેવળજ્ઞાનને લીધે દિવાકર સરખા તીર્થંકરોએ પ્રરૂપેલા અને જગતના સર્વ જીવોને હિતકારી એવા ધર્મનું મને શરણુ હોજો. ૪૩

કરોડો કલ્યાણને ઉત્પન્ન કરનારી અને અનર્થ રચનાનો નાશ કરનારી જીવહયાનું જેમાં વર્ણન થાય છે એવા ધર્મનું મને શરણુ હોજો. ૪૪

પાપના ભારથી દબાયેલા જીવને કુગતિરૂપી કુવામાં પડતો જે ધારણુ કરી રાખે છે, તેવા ધર્મનું મને શરણુ હોજો. ૪૫

સ્વર્ગ અને મોક્ષરૂપ નગરે જવાના માર્ગમાં ગુંથાયેલા લોડોને સાર્થવાહુરૂપ છે, અને સંસારરૂપ અટવી પસાર કરાવી આપવામાં સમર્થ છે તે ધર્મનું મને શરણુ હોજો. ૪૬

૧૫૭

આ પ્રમાણે ચાર પ્રકારના શરણુને ગ્રહણ કરનાર અને સંસારના માર્ગથી વિરક્ત ચિત્તવાળા મેં જે કાંઈ પણ દુષ્કૃત કર્યું હોય તેની હમણાં આ ચાર (અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ અને સર્વજ્ઞભાષિત ધર્મ)ની સમક્ષ નિંદા કરું છું. ૪૭

મિથ્યાત્વથી વ્યામોહ પામીને ભ્રમતાં મેં મન, વચન કે કાયાથી કુતીર્થ (અસત્ય મત)નું સેવન કર્યું હોય તે સર્વની અત્ર હમણાં નિંદા કરું છું. ૪૮

જિન ધર્મમાર્ગને જો મેં પાછળ પાડ્યા હોય અથવા તો અસત્ય માર્ગને પ્રગટ કર્યો હોય, અને જો હું બીજાને પાપના કારણભૂત થયો હોઉં તો તે સર્વની હમણાં હું નિંદા કરું છું. ૪૯

જન્તુઓને દુઃખ આપનારાં હળ, સાંબેલું, વિગેરે જે મેં તૈયાર કરાવ્યાં હોય અને પાપી કુટુંબનું જે મેં ભરણપોષણ કર્યું હોય તે સર્વની હમણાં હું નિંદા કરું છું. ૫૦

જિનભુવન, પ્રતિમા, પુસ્તક અને (ચતુ-

૧૫૮

(વધ) સંઘરૂપ સાત ક્ષેત્રમાં જે ધનબીજ મેં
વાળ્યું હોય તે સુકૃતની હું અનુમોદના
કરું છું. ૫૧

આ સંસારરૂપી સમુદ્રમાં વહાણુ સમાન
જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર જે સમ્યગરીતે પાળ્યાં
હોય તે સુકૃતની હું અનુમોદના કરું છું. ૫૨

અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય,
સાધુ, સાધર્મિક અને જૈન સિદ્ધાંતને લખે જે
ખહુમાન મેં કર્યું હોય તે સુકૃતની હું અનુમો-
દના કરું છું. ૫૩

સામાયકમાં ચતુર્વિંશતી સ્તવન (ચોવીશ
ભગવાનની સ્તુતિ) અને છ આવશ્યકમાં જે મેં
ઉદ્યમ કર્યો હોય તે સર્વ સુકૃતની હું અનુમો-
દના કરું છું. ૫૪

આ જગતમાં પૂર્વે કરેલાં પુણ્ય-પાપ એ જ
સુખ-દુઃખના કારણો છે અને બીજું કંઈ પણ
કારણ નથી એમ બાણીને શુભ ભાવ રાખો. ૫૫
પૂર્વે નહિ ભોગવાયેલા કર્મનો ભોગવવા-

૧૫૯

થી જ છુટકારો છે, પણ ભોગવ્યા વિના છુટકારો નથી એમ જાણીને શુભ ભાવ રાખો. ૫૬

જે ભાવ વિના ચારિત્ર, શ્રુત, તપ, દાન, શીલ વગેરે સર્વ આકાશના કુલની માફક નિરર્થક છે, તેમ માનીને શુભ ભાવ રાખો. ૫૭

મેં નરકનું નારકીપણે તીક્ષ્ણ દુઃખ અનુભવ્યું તે વખતે કોણ મિત્ર હતો તેમ માનીને શુભ ભાવ રાખો. ૫૮

સુરશૈલ (મેરૂપર્વત) ના સમૂહ જેટલો આહાર ખાઈને પણ તને સંતોષ ન વળ્યો, માટે ચતુર્વિધ આહારનો ત્યાગ કર. ૫૯

દેવ, મનુષ્ય, તિર્યચ અને નરક આ ચાર ગતિમાં મનુષ્યને આહાર સુલભ છે, પણ વિરતિ દુર્લભ છે એમ માનીને ચતુર્વિધ આહારનો ત્યાગ કરો. ૬૦

કોઈ પ્રકારના જીવ સમુદાયનો વધ કર્યા વગર આહાર થઈ શકે નહિ, તેથી ભવમાં જમણા કરવારૂપ દુઃખના આધારભૂત ચારે પ્રકારના આહારનો ત્યાગ કર. ૬૧

૧૬૦

જે આહારનો ત્યાગ કરવાથી દેવોનું ઇન્દ્ર-
પણું પણ હાથના તલ્લીઆમાં હોય તેવું થાય
છે અને મોક્ષસુખ પણ સુલભ થાય છે તે ચારે
પ્રકારના આહારનો ત્યાગ કર. ૬૨

જુદા જુદા પ્રકારના પાપ કરવામાં પરાયણ
એવો જીવ પણ નમસ્કાર મંત્રને અન્ત સમયે
પણ પામીને દેવપણું પામે છે, તે નમસ્કાર
મંત્રનું મનની અંદર સ્મરણ કર. ૬૩

સ્ત્રીઓ મળવી સુલભ છે, રાજ્ય મળવું
સુલભ છે, દેવપણું પામવું સુલભ છે પણ દુર્લ્ભ-
ભમાં દુર્લભ નવકાર મંત્ર પામવો તે છે; તેથી
મનની અંદર નવકારમંત્રનું સ્મરણ કર. ૬૪

એક ભવમાંથી બીજા ભવમાંજતાં ભવિકોને
જે નવકારમંત્રની સહાયથી પરભવને વિષે
મનોવાંછતિ સુખ સંભવે છે, તે નવકાર મંત્રનું
મનની અંદર સ્મરણ કર. ૬૫

જે નવકાર મંત્રને પામવાથી ભવરૂપ સમુદ્ર
ગાયત્રી ખરી જેટલો થાય છે અને જે મોક્ષના

૧૬૧

સુખને સત્ય કરી આપે છે તે નમસ્કાર મંત્રને
મનની અંદર તું સ્મર. ૬૬

આ પ્રકારની ગુરૂએ ઉપદેશેલી પર્યંતારા-
ધાના સાંભળીને સકલ પાપ વેસરાવીને આ
નમસ્કાર મંત્રનું સેવન કર. ૬૭

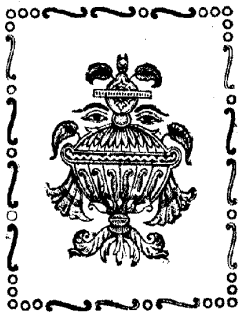
પાંચપરમેષ્ઠી સમરણ કરવામાં તત્પર એવો
રાજસિંહ કુમાર મરણ પામીને પાંચમા દેવલો-
કમાં ઇંદ્રપણું પામ્યો. ૬૮

તેની સ્ત્રી રતનવતી પણ તેજ પ્રકારે આરા-
ધીને જ પાંચમા કલ્પને વિષે સામાનિક દેવપણું
પામી, ત્યાંથી વ્યવીને બન્ને મોક્ષે જશે. ૬૯

આ સંવેગ ઉત્પન્ન કરનાર સોમસૂરિએ
રચેલી આ પર્યંતારાધના જે રૂઢી રીતે અનુ-
સરશે તે મોક્ષસુખ પામશે.

‘ પર્યંતારાધના ’ સમાપ્ત.

આનંદ પ્રી. પ્રેસ
ભાવનગર.

